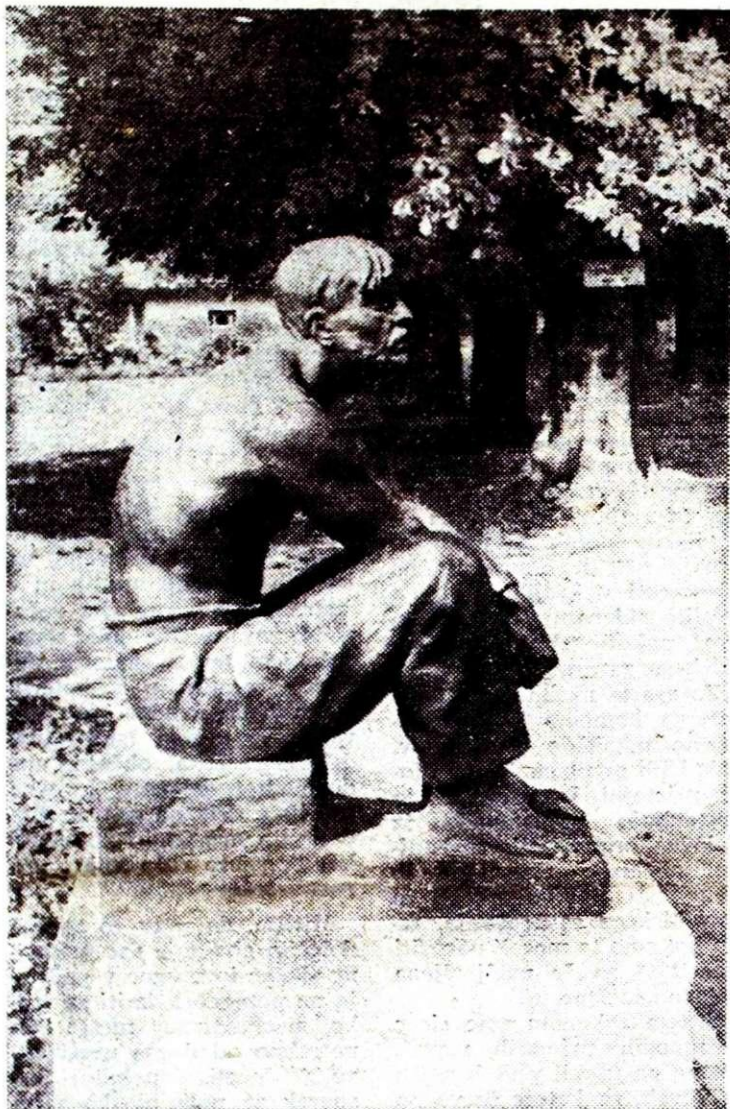

Jesenice, 29. oktobra 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarka«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Domovina je ena
nam vsem dodeljena
in eno življenje
in ena smrt

Oton Župančič

November

*Si in te ni, si in te ni ...
Zvonovi v novembru pojo
iz tihe, otožne vasi*

*V zvoniku zaniha dan
V zvoniku zaniha leto
V zvoniku zaniha življenje:*

*En sam nihaj
in vdihne te vase
noč zemlje*

*Si in te ni, si in te ni ...
Zvonovi v novembru pojo
iz tihe, otožne vasi ...*

Benjamin Gracer

Informacija o gradnji hladne valjarne na seji DS

Na jutrišnji seji delavskega sveta Železarne, bodo poleg drugega obravnavali tudi informacijo o gradnji hladne valjarne in predlog soglasij v zvezi s tem. Ker bo informacija zanimiva za vse člane delovnega kolektiva, objavljamo iz gradiva poslanca članom delavskega sveta najpomembnejša poglavja, ki jih je pripravil tehnični direktor Bogomil Homovec za razpravo.

V oktobru in novembru 1970 je bil na osnovi ponudb, tržnih analiz in drugega materiala izdelan program izgradnje hladne valjarne v treh variantah. V sporazumu z direktorji sektorjev je bilo predlagano, da se osvoji tretja varianta, po kateri naj bi znašala skupna proizvodnja 150.000 ton hladno valjanih trakov (HVT). Omenjeni predlog sta obravnavala odbor za poslovno politiko in odbor za osnovna sredstva in ga tudi načelno odobrila s pripombo, da se program še naprej obdeluje, da se določi višina investicije in najdejo viri financiranja.

V času od prve obravnave na obeh odborih do danes, se je program hladne valjarne delno spremenil in dopolnil v toliko, da je pripravljen za obravnavo in odobritev na delavskem svetu.

Za obravnavo na delavskem svetu Železarne je nemogoče dati celoten investicijski program hladne valjarne, zato so narejeni izvlečki iz najbolj pomembnih poglavij.

Na osnovi analiz gibanj proizvodnje in potrošnje v Jugoslaviji in v tujini, so bile izračunane potrebne količine proizvodnje posameznih kvalitet pločevin v naši hladni valjarni za leto 1975.

Elektrto pločevina (dinamo — trafo)

V Jugoslaviji se predvideva za leto 1975 potrošnja 30.000 ton dinamo pločevine in 17.000 ton trafo pločevine. To je izračunano na osnovi razmerja porabe elektro pločevine na celotno količino jekla v razvitih državah v Nemčiji, Italiji, SSSR in ZDA in iz istega razmerja v zad-

(Nadaljevanje na 7. str.)

Izboljšava, ki izkazuje nad 250.000 din prihrankov

Komisija za racionalizacije in novatorstvo pri svetu delovne enote valjarne Javornik, je imela v petek, dne 22. oktobra pod predsedstvom Branka Resmana svojo prvo sejo v letošnjem letu. Zaradi opuščanja posameznih obratov v javorniških valjarnah, na Javorniku obratuje samo še valjarna debele pločevine z manjšimi vzdrževalnimi obrati, številni novatorji in racionalizatorji iz opuščanih obratov pa so se aktivno vključili v obrate drugih delovnih enot, zato tudi komisija za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE javorniških valjarn nima toliko dela kot ga je imela pred leti.

Trenutno je v razpravi predlog št. 2007 avtorja Franca ARHA, delovodje strojnega vzdrževanja, ki je izvedel in predložil v oceno tehnično izboljšavo pod naslovom: »Nov način izdelave pritiskalnih

lac za Sack škarje v valjarni debele pločevine«. Predlog bo ocenila in določila nagrado na osnovi ocen in priporočil pristojnih in odgovornih izvedencev in strokovnjakov pristojna komisija pri svetu DE vzdrževanja, na prvi prihodnji seji.

Avtor izboljševalnega predloga št. 2002 Ivan TUSAR mora svoj predlog še izpopolniti in bolje dokumentirati z načrti in prikazi koristi in prihrankov. Na osnovi ocen in priporočil vodstva valjarne debele pločevine bo predlog dokončno ocenila in avtorja nagradila komisija pri svetu DE vzdrževanja.

Komisija za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE javorniških valjarn pa je na že omenjeni seji, obravnavala izboljševalni predlog št. 2013, avtorjev Matevža GLUHARJA in Staneta HORVATA, asistenta in dninskega delovodja iz obrata jeklovleka na Beli, ki spada v delovno enoto javorniških valjarn.

Avtorja sta domiselno izdelala novo napravo, sistem dveh vlečnih votlic za izdelavo šestoglatega jekla, vlečnega iz okroglega profila. Avtorja sta s pomočjo obratnega knjigovodstva in obratovodstva jeklovleka prikazala znatne potrjene in overovljene prihranke in koristi v skupni višini, ki na leto presegajo 250.000,00 din. Prihranki se pojavljajo pri vlož-

(Nadaljevanje na 10. str.)

Zahvala ob zaključku ankete

Mnogi ste opazili, da so sodelavci Centra (študentje — anketarji) izvajali v času od 5. do 8. oktobra v vaših obratih anketiranje. Vsem tistim, ki ste bili izbrani v vzorec in ki ste prizadevno in zavzeto odgovarjali na predloženo anketo se želimo najtopleje zahvaliti. Anket take vrste je bilo doslej le malo v Sloveniji in želeli bi po-

udariti, da ste se izkazali z iskrenim in pretehtanim izbiranjem odgovorov. Prav zato upamo, da bodo izsledki te raziskave veliko pripomogli zlasti vam, pri nadaljnjem izbiranju dobrih in še boljših načinov in oblik aktivnega samoupravljanja.

Center za raziskovanje javnega mnenja pri slovenskih sindikatih

DS o devetmesečnem poslovnem poročilu

Predsednik dipl. inž. Emil Ažman sklicuje redno sejo delavskega sveta Železarne jutri 30. oktobra ob 9. uri v Delavskem domu. Po pregledu sklepov bodo obravnavali devetmesečno poslovno poročilo Železarne in predlog uskladitve samoupravnih internih aktov o delitvi dohodka in osebnega dohodka

z določili samoupravnega sporazuma. Na dnevnem redu je tudi izvolitev direktorja sektorja za ekonomiko in informacija o izgradnji hladne valjarne in predlog soglasij v zvezi s tem.

Člani delavskega sveta so z vabili že prejeli devetmesečno poslovno poročilo in informacijo o izgradnji hladne valjarne.

Ob devetmesečnem obračunu

Devetmesečno poslovno poročilo, ki leži pred nami, nam razgrinja naše delo v letošnjem letu. Obravnavamo ga v trenutku, ko je jesen že globoko pogledala v naše domove in ko se narava že pripravlja na svoje zimsko spanje. Trgatev in zadnji pridelki verno kažejo sliko rasti v celem letu. Sneg, dež, toča in suša v različnih zaporedjih, so vtisnili svoja znamenja plodovom. Plodovi so v letošnjem letu nekateri bogati, drugi pa ne. Kot trdijo vinogradniki je grozdje letos sladko, toda zaradi izredne suše ga ne bo dovolj. Suša v letošnjem letu pa ni vplivala samo na pridelke, temveč zelo učinkovito tudi na pogoje proizvodnje električne energije — te za industrijo najzlahotnejše surovine. Že 40 let ni bilo tako neugodnih hidroloških pogojev za naše hidroelektrarne. Posledice tega so že vidne. Splošne težave zaradi izrabljenih vodnih rezerv in s tem prezgodaj izrabljenih rezerv premoga, pa bodo vidne šele v naslednjem obdobju.

Tako kot je pomanjkanje vode v hidroelektrarnah, pa je tudi pomanjkanje denarja v vseh gospodarskih organizacijah. Denar, ki ga imamo je res zlahotnejši, pa vendar ga je premalo, da bi ob tem lahko bili zadovoljni. Iz dneva v dan, skozi vse leto smo trepetali za dinar, ki je pritekel v blagajno, ali pa tudi ne. Posledice te suše so izgube v gospodarskih organizacijah in vse večje medsebojno zadolževanje. Kupci še nikdar niso toliko dolgovali, saj ob koncu devetmesečnega obračuna kupci dolgujejo železarni Jesenice prek 334 milijonov dinarjev, vsem jugoslovanskim železarnam pa prek 2,5 milijarde dinarjev. Ker tudi ostalo gospodarstvo trpi pri stalni inflaciji pomanjkanja dinarskih sredstev in ker so restrikcije v vsem letu več ali manj prisotne, so jugoslovanske železarne izpolnile planske zadolžitve s komaj 94 %, pri čemer tudi naša železarna ni izjema, saj se realizacija planskih nalog tudi pri nas zadržuje na tem rivoju.

Naša železarna je v letošnjem devetmesečnem obdobju povečala produktivnost za 4,8 %, kar kaže na velike napore, ki so bili v devetmesečnem obdobju vloženi v proizvodnjo. Če k povečani produktivnosti dodamo še spremembo asortimenta in nove cene, ki so bile sprejete z devalvacijo, lahko razumemo, zakaj je devetmesečno poslovanje finančno uspešno. Realizacijo smo, zahvaljujoč se tem elementom, presegli za 15,6 %, v primerjavi z lanskoletnim istim obdobjem pa za 27,3 %. Devetmesečno finančno poslovanje kaže, da v letošnjem letu resnično zaključujemo obdobje osnovne finančne sanacije tovarne, ki smo jo sprejeli kot svojo obvezo ob globokih izgubah v letu 1967 in 1968. Kljub devalvaciji in redni visoki inflaciji, ki sta še v teh dveh mesecih povzročili za prek 63 milijonov din višje proizvodne stroške, kot jih je predvideval plan, smo pokrili preostali del finančne izgube in nam je potreben le še en sam uspešen mesec za dokončno finančno sanacijo.

Z doseženimi rezultati pa vendar ne moremo biti povsem zadovoljni. Naše naprave in naša pripravljenost je bila večja. V finančno ekonomski vojni, v kateri se nahajamo, ko nekajkrat letno sprejemamo nove pakete mer, spreminjamo taktiko in strategijo na področju monetarne politike, izvoznouvoznih režimov, cen, delitve dohodka in osebnega dohodka itd., pa moremo zaključiti, da je rezultat spodbuden in nas zavezuje, da tudi v preostanku koledarskega leta zastavimo vse napore za izpolnitev planskih obvez za zadnje tromešecje in tako oskrbimo naše kupce z njih prepotrebним materialom. To naj bi bil tudi naš najpomembnejši prispevek k učinkovitem urejevanju novih proizvodnih odnosov in doprinos k stabilizaciji celotnega gospodarstva naše dežele.

mag. Peter Kunc, dipl. inž.

Benificirana zavarovalna doba

Kaj nam zakon o delovnih mestih na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem daje in na kaj nas obvezuje?

V 40. številki Železarja smo pisali o načelih, ki so privedli do tuzakovitve predpisov s področja benificiranja zavarovalne dobe. Danes pa nekaj o pogojih katere narekujejo ti predpisi za uveljavitev teh pravic. Kot osnova vsem nadaljnjim predpisom služi temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju in zakon o spremembah in dopolnitvah istega.

Spremenjen 41. člen navedenega zakona določa naslednje:

»Za delovna mesta, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem zato, ker je delo na delovnem mestu posebno težko in za zdravje škodljivo, je mogoče določiti le delovna mesta na katerih se stekajo tile pogoji:

1. da v zvezi z opravljanjem dela na delovnem mestu znatneje delujejo na zdravstveno stanje in delovno zmožnost delavca škodljivi vplivi, ki jih ni mogoče izključiti s predpisanimi ukrepi za varstvo pri delu ali z drugimi za to primernimi ukrepi. Šteje se, da škodljivih vplivov na zdravstveno stanje in delovno zmožnost delavca ni mogoče izključiti, če škodljivi vplivi delujejo kljub temu, da so bili na zadevnih delovnih mestih uporabljeni vsi splošni in posebni varstveni ukrepi, ki jih določajo predpisi o delovnih razmerjih in o varstvu pri delu, kot tudi drugi ukrepi, s katerimi jih je mogoče odpraviti ali zmanjšati, kot so: periodična zamenjava delavcev po določenem času dela na takih delovnih mestih, močnejša dnevna prehrana, organiziranje rekreacije med delovnim počitkom ter med dnevnim, tedenskim in letnim oddihom oziroma dopustom, podaljšanje letnega dopusta, skrajšanje delovnega časa pod poln delovni čas in drugo;

2. da opravljajo delavci delo na delovnem mestu v težkih in za zdravje škodljivih razmerah neposredno ob viru škodljivih vplivov v nepretrganem delovnem procesu itd.«

Vseh določil tega zakona ne bi navajal, pač pa naj omenim še nekatere zahteve zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih mestih na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Po tem zakonu nam je namreč na našo zahtevo omogočeno, da v skladu z že navedenimi predpisi uveljavimo zahtevo za benificiranje zavarovalne dobe za:

— delovna mesta delavcev, ki delajo neposredno pri pocinkanju in luženju žice, cevi in pločevine;

— delovna mesta delavcev, ki prebijejo najmanj 80 % vsega dejanskega delovnega časa v posameznem letu pri strojnem in električnem vzdrževanju;

— delovna mesta delavcev, ki delajo neposredno pri mikro zvarjanju kot tudi pri električnem in avtogennem varjenju v vročih obratih;

— delovna mesta oblikovalcev pri pnevmatičnih kladivih v proizvodnji specialnih fazonskih šamotnih opek, ki jih ni mogoče izdelovati na stiskalnicah;

delovna mesta praznilcev peči;

V istem zakonu so navedena tudi delovna mesta v železniškem prometu in delovna mesta poklicnih gasilcev na operativnih funkcijah v gasilskih enotah, ki jih ustanavljajo družbenopolitične skupnosti v krajih, ki jih s svojim sklepom določi skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Za vsa ta mesta mora naša interna komisija izdelati posebno natančno utemeljitev, zakaj jih predlaga. To predloži pristojni komisiji, ki jo sestavljajo predstavniki iz delovne organizacije, pristojne občinske skupščine in skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, tako kot smo to morali narediti leta 1968 za že uveljavljena delovna mesta.

S tem zakonom smo sicer v mnogih primerih uspeli, nismo pa uspeli v vseh naših zahtevah, za katere še vedno smatramo, da so neopravičeno izostale in bo nujno še nadalje uveljavljati že zahtevane pravice.

Vse navedeno nas obvezuje na skrajno doslednost in spoštovanje vseh določil zakona. Kajti pristojni organ,

to je zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Ljubljani, bo v imenu skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja, ki je pristojna za potrjevanje in evidenco delovnih mest, kjer se zavarovalna doba šteje s povečanjem, dosleden pri registraciji predloženih mest.

Istočasno pa nas opozarja na doslednost v pogledu 3. člena zadnjega poglavja zakona o delovnih mestih, ki se glasi:

»Organ, ki je pristojen spremljati izvajanje predpisov o računanju zavarovalne dobe s povečanjem, mora do 31. decembra 1973, predlagati revizijo vseh delovnih mest, ki jih zajema zakon o delovnih mestih, na katerih zavarovalna doba šteje s povečanjem. Z njo bo določeno, na katerih delovnih mestih in v katerih rokih preneha računanje zavarovalne dobe s povečanjem ter na katerih delovnih mestih in v katerih rokih bodo uvedeni določeni varstveni ukrepi (skrajšanje delovnega časa, občasna nadomestitev delavcev, časovna omejitev dela na posameznih delovnih mestih in podobno) kot pogoji za računanje zavarovalne dobe s povečanjem.«

Mislím, da prav to zadnje določilo obvezuje vse pristojne službe in organe v podjetju na pozornost, kajti za vsako uveljavljeno mesto bo potrebno od dneva uveljavitve plačevati dopolnilni prispevek za pokojninsko zavarovanje in do konca leta 1973 določiti v katerih rokih bomo ta mesta sanirali oziroma za prizadete delavce uveljavili vse ostale spredaj navedene pogoje znotraj podjetja, ki pa niso lahki.

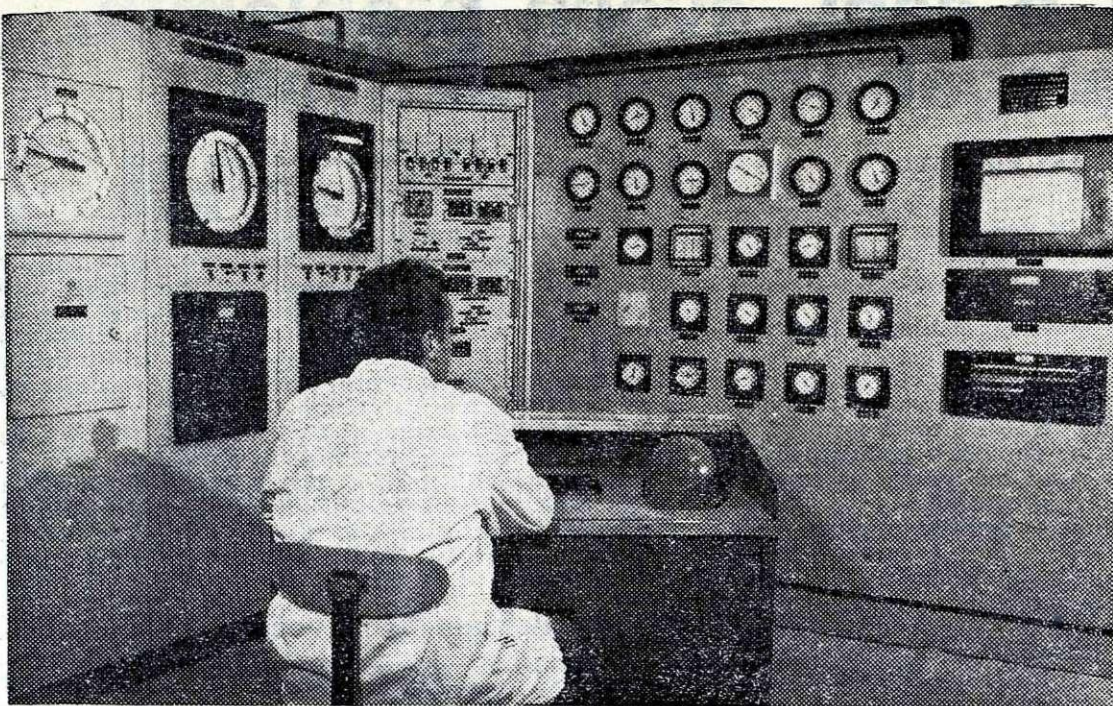
Zdravko Pogačnik

Pred volilno konferenco

O pripravi na volilno konferenco, ki bo v petek, 5. novembra, so govorili tudi na 11. seji predsedstva TO OO sindikata Železarne, ki je bila v torek, 26. oktobra. Najprej so pregledali pripravljen predlog sklepov iz gradiva o samoupravljanju, ki jih bodo predložili v obravnavo in potrditev volilni konferenci. Za tem so na seji predsedstva razpravljali o kriterijih za ocenjevanje stanovanj in dodeljevanju posojil. K omenjenim kriterijem člani predsedstva niso imeli bistvenih pripomb, pač pa so priporočili komisiji, naj jih pri svojem delu tudi upošteva.

Poročali smo že, da bodo na volilni konferenci poleg

razprave o samoupravljanju, izvolili tudi pet delegatov iz naše Železarne, ki se bodo udeležili III. kongresa sindikata republiškega odbora industrije in rudarstva. Na seji predsedstva je bilo omenjenih pet možnih kandidatov in sicer Srečko Mlinarič, Franc Kobentar, Rafael Ortar, Marica Šimon in Anton Zupan. Poleg tega nameravajo predlagati kot kandidate za člane republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva za prihodnjo mandatno dobo Srečka Mlinariča in Francija Kobentarja. Na volilni konferenci bodo izvolili še tri člane plenuma občinskega sindikalnega sveta Jesenice.

Komandni center za proizvodnjo kisika in argona

Proizvodnja jekla v državah skupnega tržišča še nadalje v upadanju

V 38. številki Železarja z dne 1. oktobra, smo v sestavku »Inflacija, nelikvidnost, zunanji trg, restriktijski ukrepi in železarna« obravnavali problematiko gospodarskih gibanj in proizvodnje jekla v Jugoslaviji in Evropi, še posebno v državah skupnega tržišča. Glede na gospodarska gibanja smo predvidevali še nadaljnje upadanje proizvodnje surovega jekla in železa, kar zadnji podatki, ki jih posreduje ekonomski servis TANJUGA in ki jih tudi povzemamo potrjujejo.

V Evropski skupnosti za premog in jeklo se je proizvodnja jekla v prvih devetih mesecih letos zmanjšala za 6%, to je na 78.469.000 ton, medtem, ko je proizvodnja v istem obdobju leta 1970 znašala 83.437.000 ton. V Zahodni Nemčiji se je proizvodnja zmanjšala za 9,5%, v Franciji za 5,7%, v Luksemburgu za 5,1%, v Italiji za 4,4%, v Holandiji za 2%, medtem ko se je v Belgiji proizvodnja povečala za 2,3%.

Zaradi zmanjšanja naročil, se je jeklarska industrija v ZAHODNI NEMČIJI znašla v zelo težkem položaju. Ta situacija je vrsto talilnic prisilila na uvajanje skrajšanega delovnega časa za del zaposlenih, ravno tako pa napovedujejo manjše odpovedi delavcem. Vse to seveda vpliva na razvoj proizvodnje surovega železa in jekla. Po uradni statistiki, se je proizvodnja surovega jekla v ZR Nemčiji v septembru v odnosu na predhodni mesec zmanjšala za 2,9% oziroma je dosegla 3,34 milijon ton. V primerjavi z istim mesecem lani pa je zabeleženo zmanjšanje za 7,8%. V prvih devetih mesecih letos se je zahodnonemška proizvodnja jekla zmanjšala v odnosu na isto obdobje leta 1970 za 9,5% oziroma na 31,56 milijonov ton. Kakor se pričakuje, bodo talilnice morale zmanjšati svojo proizvodnjo tudi v zadnjem kvartalu 1971. Po vsem tem je težko pričakovati, da bi skupno proizvodnjo v letu 1971 presegla 41 milijonov ton, kar pomeni, da bo zaostala za doseženo proizvodnjo predhodnega leta za 4 milijone ton.

V septembru se je prav tako zmanjšala proizvodnja surovega železa. Z doseženo proizvodnjo 2,50 milijonov ton, je za 3,2% nižja od predhodnega meseca. V obdobju od januarja do septembra je ob skupni proizvodnji 23,48 milijonov ton surovega železa, zabeleženo upadanje za 9,3% v odnosu na doseženo proizvodnjo v prvih devetih mesecih v letu 1970.

V mesecu septembru letos je sicer proizvodnja jekla v FRANCIJI znašala 2.007.000 ton, kar je v primerjavi s proizvodnjo doseženo v avgustu v višini 1.473.000 ton precej več, v odnosu na isto obdobje lani pa za 3,1% manj. Po informacijah Federacije za industrijo jekla, je proizvodnja v prvih devetih mesecih letos znašala 16.748.000 ton, kar pomeni zmanjšanje skoraj za milijon ton, če primerjamo z doseženo proizvodnjo v istem obdobju lani, ko je znašala 17.758.000 ton.

Proizvodnja surovega železa je znašala v septembru 1.596.000 ton proti 1.230.000 tonam doseženim v avgustu, vendar pa za 2,5% manj kot v septembru leta 1970. V prvih devetih mesecih se je povečala na 13.487.000 ton nasproti 13.326.000 ton doseženih v istem obdobju lani.

Upadanje proizvodnje jekla beležijo tudi v Italiji. Proizvodnja jekla je v septembru letos padla na 1,49 milijonov ton od 1,52 milijonov ton doseženih istega meseca lani. Proizvodnja surovega železa pa se je zmanjšala celo od 730.000 ton na 693.000 ton. To so podatki, ki jih je objavilo Združenje italijanskih proizvajalcev ASSIDER.

V prvih devetih mesecih je proizvodnja jekla padla od 13,20 milijonov ton doseženih v tem času lani, na 12,62 milijonov ton, surovo železo pa v istem odnosu od 6,40 milijonov ton na 6,5 milijonov ton.

Assider komentira, da je upadanje proizvodnje v prvem delu leta predvsem treba pripisovati problemom z zaposlovanjem osebja. Med drugim sedaj industrija trpi zaradi italijanske recesije in zaradi visokih konkurenčnih pogojev na mednarodnih tržiščih.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

DEŽURNA SLUŽBA

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 30. oktobra:		
Edvard CENCEK, TSV	548	727
NEDELJA, 31. oktobra:		
inž. Emil AŽMAN, TSN	809	81716
PONEDELJEK, 1. novembra:		
inž. Božidar BARTELJ, valj. 2400	638	81453
TOREK, 2. novembra:		
inž. Vladimir SENCAR, valj. Bela	850	81892
SREDA, 3. novembra:		
inž. Janko PERNE, valj. Bela	848	81904
CETRTEK, 4. novembra:		
inž. Jaka SOKLIČ, stroj. delavnice	556	81131
PETEK, 5. novembra:		
Anton GROSELJ, valj. Bela	848	81410

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 413. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Na osnovi potreb po žerjavovodjih v obratih objavljamo interni

RAZPIS

ZA ŽERJAVOVODSKI TEČAJ

Pogoji za sprejem so:

- da imajo kandidati dokončani najmanj 6 razredov osnovne šole,
- da imajo eno leto delovnega staža v obratu, kjer bodo opravljali delo žerjavovodje,
- da bodo psihofizično ustrezali zahtevam delovne mesta.

Na razpis se lahko prijavijo tudi članice delovne skupnosti.

Prijave z rojstnimi podatki, šolsko izobrazbo in o zaposlitvi na delovnem mestu morajo interesenti predložiti do 10. novembra 1971 na kadroviski sektor.

Na osnovi čl. 28 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice, dajemo naslednjo

O B J A V O

za prosto delovno mesto

VODJE ELEKTRO VZDRŽEVANJA HVŽ,

šifra 6671, U-5, 1 oseba
v vzdrževanju elektro naprav

Pogoji:

za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva elektro fakulteta — jaki tok in 2 leti prakse.

Pismene prijave z osnovnimi generalijami in podatki o strokovni izobrazbi je v 8 dneh objave poslati na kadroviski sektor železarne Jesenice.

Obvestilo

Športna komisija pri TK ZM Železarne obvešča vse mladince do vključno 27. leta, ki so zaposleni v Železarni, da lahko uporabljajo steze na avtomatskem kegljišču v športnem parku Podmežakljo in sicer vsako soboto od 9. do 12. ure.

Uporaba kegljišča je brezplačna in namenjena v navedenem času samo mladim železarjem, ki naj se na eventualno zahtevo izkažejo s tovarniškimi izkaznicami.

Športna komisija
pri TK ZM Železarna

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Posebne ugodnosti za uvoz ladijske pločevine

Japonska vlada je Jugoslaviji odobrila odložitev roka plačila za uvoz 160.00 ton ladijske pločevine naročene v letošnjem letu. Naročila za

leto 1972 so že dogovorjena, medtem ko se bodo pogovori o uvozu za leto 1973 pričeli že februarja 1972.

Šport — rekreacija

V soboto, 23. oktobra, je bila dopoldan v tovarni Veriga v Lescah problemska konferenca o rekreaciji, katere se je udeležilo 50 mladincev in mladink iz Železarn in tovarne Veriga. Navzoči pa so bili tudi predstavniki sindikata Železarn Janez Oven in tov. Veštan in tov. Veše iz Verige.

Problemsko konferenco je otvoril predsednik TK ZMS Železarn Miro Ipavec, ki je najprej pozdravil vse udeležence in goste in izrekel nekaj uvodnih misli o namenu problemske konference o rekreaciji.

Referata o rekreaciji in športu sta imela Janko Smolej in Janez Jenko (referata bomo v celoti ali v povzetku objavili tudi v našem glasilu). Po kratkem odmoru se je začela razprava. Predsednik športne komisije mladinskega aktiva Verige tovariš Ambrožič je govoril o premajhnem zanimanju za športna tekmovanja v podjetju katera organizira mladinski aktiv, da je sindikat včasih premalo elastičen pri raznih organizacijah in da je premalo finančnih sredstev za masovno rekreacijo ljudi v podjetju. Omenil je tudi naloge, ki jih čakajo drugo leto, ko praznujejo 50 let obstoja podjetja. Omenjal je tudi uspehe, katere so dosegli letos na športnih igriščih. Za njim je besedo prevzel predsednik športne komisije pri TK ZMS Lado Sotlar, ki je govoril o premajhnem zanimanju za razna tekmovanja, o premajhnem številu rekreacijskih objektov, če bi hoteli imeti še bolj množično rekreacijo. Sedaj so igrišča zasedena predvsem za treninge in tekmovanja. Omenjal je tudi potrebo po pogostejših športnih srečanjih z drugimi podjetji in nujnost tesnejšega sodelovanja ZM s športnimi, s planinskimi, šahovskimi, telovadnimi in drugimi društvi.

Predsednik sindikata Verige tovariš Veštan je poudaril, da je vsak delovni človek na leto prost 120 dni, če k temu prištejemo še odmore za malico, dobimo še 15 dni. To pa narekuje še večjo skrb za organizirano rekreacijo delovnega človeka. Potrebno bo za to dejavnost nameniti več finančnih sredstev in poskrbeti za boljši strokovni kader, ki bo odgovarjal za množično rekreacijo in boljše počutje delovnega človeka v podjetju.

Po razpravi, ki jo je zaključil Miro Ipavec, so izvolili še komisijo za zaključke.

Potem pa so se mladi pomerili še na športnem igrišču. Nogometaši iz samskih domov, kateri so zaposleni v Železarni, so premagali sovratnike iz Verige z rezultatom 4:0. Žal pa niso na svoj račun prišli šahisti, kateri so zastoj pričakovali svoje nasprotnike. Organizacija na športnem področju, za katero se je obvezal MA ZMS Verige, je bila slaba.

fk

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Naš tedenski razgovor

Zadnjič ste lahko prebrali razgovor s predsednikom ideološke komisije pri TK ZM Železarn, danes pa bomo kot smo tudi obljubili, nadaljevali z podobnim razgovorom o športni komisiji. Moj sogovornik je tokrat Lado SOTLAR.

Najprej že standardno vprašanje: kakšna je bila tvoja pot do predsednika komisije?

»V obratnem aktivu ZM valjarne žice, kjer sem še pred letom dni delal, sem bil izvoljen za športnega referenta. Ker me to področje zanima in veseli, so mojo prizadevnost opazili tudi drugi in me povabili v predsedstvo TK ZM kjer sem po letni konferenci tudi prevzel športno komisijo, ki je bila takrat brez predsednika.«

Kakšno pa je bilo članstvo komisije oziroma njena takratna dejavnost?

»Komisija je baje še pred mojim prihodom štela nekaj več ljudi, kot pa ob mojem »prevzemu«, vendar je njeno delo v glavnem slonelo le na nekaterih posameznikih. Med njimi naj omenim Milana Kilarja, ki mi tudi sedaj precej pomaga. Moja prva naloga pa mi je bila, da sem sestavil program komisije, ki pa je bil morda celo preveč podrejen finančnim zmogljivostim TK ZM Železarn.«

Mnogo tekmovanj in rekreacijskih prireditev v Železarni organizira podobna komisija v okviru sindikata, pa me zanima, kako sodelujete?

»Z odborom za šport in rekreacijo pri sindikatu Železarn vzdržujem redne stike, kar se pozna tudi ob nekaterih skupnih nastopih. Omenim naj še, da bomo skupno nastopili tudi na problemski konferenci o športu in rekreaciji v Železarni, ki bo to soboto v Lescah, kjer se nam bodo priključili tudi mladi iz Verige. Ena od zanimivih tem, ki bodo na sporedu, bo tudi reševanje vprašanja športa in rekreacije mladih iz samskih domov, ki je, kot vemo, precej pereče.«

Ko sva ravno pri konferenci, mi lahko o tem kaj več poveš?

»Sama konferenca ima namen poiskati pota in metode za trajnejše in množičnejše udejstvovanje železarjev v športu in rekreaciji. Nadalje bo potrebno razčistiti tudi vprašanje financiranja rekreacijskih in športnih prireditev, ki po mojem mišljenju ni pravilno zastavljeno. Poudarim naj tudi, da se po mojem mnenju vse premalo železarjev ukvarja s športno rekreacijo, kljub temu, da je raznih tekmovanj in rekreacijskih možnosti dovolj. Tu so nedvomno prisotne tudi nekatere organizacijske napake, ki jih bo potrebno čimprej odpraviti. Na raznih tekmovanjih, ki jih je organizirala komisija pri TK ZM sem tudi opazil, da je občutno premalo mladih tekmovalcev, kar pa povezujem predvsem s problemom premajhne povezanosti mladih v samih obratnih aktivih. Izkušnje namreč kažejo, da je največ sodelujočih ravno iz tistih obratnih aktivov ZM, kjer jih povezuje tudi druga dejavnost. To sicer ni strogo pravilo pa vendar nam mnogi primeri to dovolj nazorno potrjujejo.«

Kot vemo, si ti že sestavil program dejavnosti športne komisije do letne konference, vendar je bil ta program s strani predsedstva TK ZM Železarn odbit. Zakaj?

»Program sem pravzaprav sestavil le na osnovi dosežanj že predvidenega programa dejavnosti športne komisije, kar pa je bilo glede na finančne zmogljivosti predsedstva TK ZM očitno preveč. Kljub temu pa trenutno računam še na izvedbo šahovskega tekmovanja, tekmovanja v namiznem tenisu, kegljanju na asfaltu ter streljanju z zračno puško, medtem ko smo tekmovanje v mini golfu pred kratkim že izvedli. V najkrajšem času naj bi komisija sestavila še program za drugo leto, v katerem naj bi bila zajeta tudi zimsko športna tekmovanja, ki so pred nami. V program bomo takrat tudi z vso resnostjo vključili ustanovitev planinske sekcije, ki smo jo po lanskoletnem poizkusu prekmalu zanemarili. Kakšnih drugih posebnih sprememb v programu za naslednje leto ne predvidevam, omenim naj le bolj tesno sodelovanje na rekreacijsko-sportnem področju z mladimi iz delovnih organizacij v gornjem delu Gorenjske. Načrta so morda res malo preveliki za naš žep, upam pa, da se bo z razumevanjem marsikaj zadovoljivo rešilo.«

Kakšne kadre imaš na razpolago za delo v komisiji, oziroma kakšne so možnosti za bolj deljeno delo predvsem ob organizaciji raznih tekmovanj in rekreacijskih prireditev?

»Šport je po moje zelo hvaležno področje, saj se zanj marsikdo zanima, a je kljub temu težko pridobiti večje število sodelavcev za neko organizirano dejavnost. Zaradi tega, ker ko govorimo o neki organizaciji, marsikdo misli, da je to nekaj, ki je nujno povezano z verigo sestankov in brezplodnega govorjenja in ki navsezadnje še nobenega učinka nima. Ne delam si iluzij, da bom že jutri imel močno komisijo, zato hočem s programom, ki ga mislim realizirati s svojim delom in delom najbližjih sodelavcev

dokazati, da vse to le niso prazne besede, ampak neka živa dejavnost, ki je vsakemu posamezniku potrebna, če že ne nujna. Vem pa, da morajo mladi to spoznati, saj preje ne pričakujem večjega števila udeležencev na raznih tekmovanjih in rekreacijskih prireditvah. Poudarim naj, da je rekreacija in šport v sedanjem času eden izmed zelo važnih pogojev, ki vplivajo na človekovo počutje tako na delovnem mestu, kot tudi v privatnem življenju. Predvsem pa mislim, da ni s trte zvito staro pravilo: »zdrav duh v zdravem telesu!« Vsak delovni človek ne glede na starost, bi se moral tega mnogo bolj zavedati.«

Tako sva najin razgovor končala. Upam, da iz tega zapisa ne bo težko razbrati želje in potrebe po večji zavzetosti in organiziranosti na tem področju. Predsedniku Ladotu Sotlarju zaželimo še obilo uspeha v bodoče kot predsedniku športne komisije in aktivnemu organiziranju.

(Pr. ur.: razgovor je bil narejen pred problemsko konferenco)

Manj deklaracij in več enotnih akcij

To bi lahko bil moto seje republiške konference ZMS, ki je bila 23. oktobra v Ljubljani.

Seje so se poleg članov republiške konference in predsedstva udeležili tudi predstavniki občinskih organizacij in gostje, med njimi tudi podpredsednik republiške skupščine, tovariš Orožen.

Konferenca je sprejela in potrdila predlog poročila o delu republiškega predsedstva in predlog sprememb poslovnika konference.

Uvodne misli k tretji točki, ki je govorila o aktualni stopnji reorganizacije ZMS, je podal Alfred Voh, sekretar RK ZMS.

Poudaril je predvsem, da je prispevek mladih k graditvi temeljnih družbenih odnosov nadvse pomemben ne le za mlade, temveč za celotno družbo. Pri tem pa bi morali mladi večkrat ocenjevati aktualne družbene, predvsem pa ekonomske odnose in se dogovoriti za več svojih in družbenih akcij na tem področju. Ko govorimo o kakršni koli dejavnosti subjektivnih sil, je potrebno, da najdemo skupne poti, akcije in rešitve in tako poskrbimo za večjo enotnost, predvsem pa za večjo učinkovitost akcij družbeno političnih dejavnikov.

Program dela republiške konference ZMS za enoletno obdobje (bil je dan v javno razpravo), zahteva predvsem dosledno vsebinsko in časovno usklajenost vseh akcij mladih v Sloveniji, to pa zahteva dosledno organizacijsko in akcijsko izvajanje programov. Pri tem pa je treba poudariti, da je analiza pokazala, da tretjina občinskih organizacij ZMS kadrovske, organizacijske, vsebinske in finančno ni sposobna izpeljati sprejetih programov.

Medobčinsko, oziroma regijsko povezovanje organizacij ZMS naj bi pomagalo k večji učinkovitosti in enotnosti akcije ZMS v širšem prostoru.

Ko je govoril o financiranju ZMS, je sekretar VOH poudaril naloge ZMS kot najširše mladinske organizacije, ki se mora povezovati z ostalimi mladinskimi organizacijami in vplivati nanje. Tudi z njimi je treba iti v dogovor za večjo enotnost akcij. Povezovanje pa je potrebno tudi v okviru Jugoslavije, kajti zapiranje v ozke, krajevne, občinske in druge okvire je lahko le škodljivo. V razpravi pa so člani konference poudarili tudi nujnost povezovanja ZMS z ostalimi družbeno političnimi organizacijami in Zvezo študentov. Posamezne občinske organizacije ZMS naj bi se povezale s klubi študentov posameznih občin ali regij, kar bi omogočilo enoten vpliv mladih na posameznem področju.

Konferenca je nato razpravljala o poročilu predsedstva RK ZMS o realizaciji akcijskega programa in ga potrdila, prav tako pa je potrdila minimalni program družbeno političnega usposabljanja, analizo vprašalnikov o občinskih organizacijah ZMS, dokument o medobčinskem povezovanju in sodelovanju občinskih organizacij ZMS ter program dela republiške konference ZMS in njenih organov do julija 1972.

S konkretnimi predlogi in dopolnitvami so člani konference sprejeli sklepe o nalogah in razvoju ZMS. Kot najaktualnejše naloge ZMS sta:

- krepitev enotnosti in notranje povezanosti mladinskega političnega gibanja in ZMS v njem in
- uveljavitev posameznika.

Vse to pa pomeni, da bodo prizadevanja tekla v smeri čim boljše organiziranosti organizacije, ki bo imela za posledico večjo možnost vplivanja na dogajanja v sredini kjer deluje in večjo možnost za vse člane, da bodo lahko vplivali na delo organizacije.

Potrebe po medobčinskem sodelovanju organizacij ZMS nam narekuje predvsem dvoje spoznanj:

- le na tak način smo mladi lahko prisotni v vseh sredinah,
- takšna oklika je koristna in spodbudna za razvoj posameznih občinskih organizacij

Z regijskim povezovanjem pa se odpira tudi večja možnost vplivanja mladih na posamezne organe v regiji in možnost tesnejšega, vsebinskega in organizacijskega sodelovanja z republiškim vodstvom ZMS.

Na seji je bil sprejet tudi dokument, ki je nadvse pomemben za nadaljnje delo Zveze mladine. To je dokument o trajnem sistemu financiranja ZMS in specializiranih organizacij ter vseh organizacij, ki vključujejo mladino. Republiška konferenca je sprejela sklep, v katerem trdi, da sama ne more zagotoviti ustrezne materialne osnove za delo vseh organizacij, temveč naj odgovornost za to prevzame družba, ki naj sredstva dodeljuje na osnovi konkretnih programov teh organizacij. S tem pa naj širši družbeni organi tudi v praksi dokažejo, koliko je zanje pomembno delo mladinskih organizacij. Potrebni bodo torej družbeni dogovori in odgovornost vseh subjektov za financiranje dela mladinskih organizacij.

Formiranje predsedstva TK ZMS

Presenečenja tudi tokrat ni bilo. Seje predsedstva TK ZM Železarne so še vedno — nesklepčne! Vem, s tem nisem povedal nič novega, malo drugače pa zveni, če rečem, da bo moralo biti tega prej kot slej konec. Ožji krog predsedstva (beri: sekretariat), je na svoji zadnji seji (o kateri smo pisali v zadnji številki Železarja) zares ustvarjalno in enotno prešel na reševanje kadrovskega problema, ki zadnjih nekaj mesecev občutno zavira normalno dejavnost TK ZM Železarne. Ob trenutni situaciji, kjer še ni točno določeno kdo je kdo in kam spada, je tudi najbolje, da sekretariat, ki je sedaj tudi edino dovolj čvrsto in sposobno telo TK ZM, opravlja naloge predsedstva, katerega ponovno formiranje bo tudi njegova prva in poglavitna naloga. Res je, da se na napakah učimo, vendar naj bi bilo v tem primeru poglavitno to, da smo se tudi nečesa naučili in da istih napak ne bomo več ponavljali, sicer pa, naj se vrnem na zadnjo sejo predsedstva TK ZM.

Potem, ko je predsednik TK ZM Železarne Miro Ipavec o delu in sklepih sekretariata obvestil prisotne člane predsedstva, so sprejeli zadolžitve nekaterih posameznih članov, ki bodo do konca tedna obiskali več obratnih aktivov ZM in izbrali določeno število mladih, ki bodo izpopolnili manjkajoča mesta v predsedstvu TK ZM Železarne. Na naslednji seji sekretariata TK ZM, ki bo v torek, 2. novembra 1971, bodo dobljene predloge uskladili in ustrezno število mladih kooptirali v predsedstvo, predlogi pa bodo konec leta dani v dokončno potrditev tovarniški konferenci ZM Železarne.

Nadalje so prisotni tudi menili, da zasluži predsednik društvene komisije pri TK ZM Železarne Ferdo KIKELJ tudi javno priznanje za trud in uspešnost pri sestavljanju jeseniške skupine, ki je zadnjo soboto na tekmovanju »Mladi pred mikrofonom« v Kropi nadvse uspešno zastopala barve Jesenic. Vsem skupaj iskrene čestitke!

Zmagoslavje, kakršnega ni nihče pričakoval

V soboto 23. oktobra je bila v domu sindikata v Kropi mladnska prireditel pod naslovom MLADINA PRED MIKROFONOM. Na prireditvi so tekmovali med seboj mladi recitatorji, pevci, ansambli in ekipe katere so odgovarjale na vprašanja o železarstvu v Kropi. Sodeloval pa je tudi instrumentalni ansambel radia Trzič. Oddajo je vodil napovedovalec radia Jesenice Teo Lipicer. Tekmovalce je ocenjevala posebna strokovna žirija in ocenjevalna komisija.

Po pozdravu in kratkem orisu zgodovine podjetja Plamen, ki ga je podal predsednik mladinskega aktiva ZM Plamen Niko Eržen, so se najprej pomerile ekipe o poznavanju železarstva v Kropi. Po treh vprašanjih oz. odgovorih je bil rezultat ekip iz Plamena, Železarne in BPT Trzič izenačen in morali so odgovarjati še na dodatna vprašanja. Vse tri ekipe so bile zelo dobro pripravljene. Končni rezultat kviza: 1. Železarna Jesenice, 2. Plamen Kropa, 3. BPT Trzič.

Tekmovalni del programa so nadaljevali recitatorji, ki jih je bilo žal samo pet. Razvrstili so se takole: 1. Borut Verovšek — Železarna, 2. Lidija Kržan — Železarna, 3. Branko Borše — Veriga.

Za recitatorji so preizkusili svoje sposobnosti še fantje na instrumentih oziroma ansambli, ki o se uvrstili: 1. Veseli karavankarji — BPT Trzič, 2. Atlantix — Železarna, 3. Trifoni — Plamen.

Za konec predstave pa so se med seboj pomerili še mladi pevci, kateri so bili tudi najbolj številčno zastopani. Žirija jih je razvrstila takole: 1. Nada Pire — Helena Krajnik — Železarna, 2. Anton Trante — Veriga, 3. so delili: moški zbor iz Plamena, pevec Damjan Zbontar — Plamen in pevka Jelka Gorec — BPT.

Končni vrstni red ekip:

1. Železarna Jesenice 15 točk, 2. BPT Trzič 7 točk, Plamen Kropa 7 točk, sledita Veriga Lesce 5 točk in Peko Trzič 1 točko.

Po končani prireditvi pa so na svoj račun prišli vsi, ki radi plešejo. Za zelo lepo zabavno počutje je poskrbel instrumentalni ansambel radia Trzič.

Polnojarmenik odhaja iz Železarne

Ko ustavimo oziroma prenehamo z obratovanjem nekega zastarelega obrata v Železarni, se vedno spominjamo in v nekaj stavkih opišemo njegovo zgodovino obratovanja.

Tudi žagarski obrat za predelavo lesa je bil skoraj 100 let tesno povezan z Železarno, zato je prav, da se ga spomnimo in ob dokončni ukinitvi zapišemo nekaj besed. Obratovanje tega žagarskega obrata je bilo ustanovljeno že leta 1863, le polnojarmenik je do nedavnega še stal na svojem mestu in pričal, da je dolga leta predeloval hlodovino v rezan les.

Kakor je znano so kmalu po letu 1869, ko je bila ustanovljena Kranjska industrijska družba, postavili preprosto žago samico na mestu od glavne pisarne proti vzhodu kjer je danes skladišče starega železa. Kmalu, že okrog leta 1890 se je morala umakniti s tega mesta, ker so se začeli širiti drugi obrati Železarne, posebno martinove peči. Preneljali in postavili so jo takoj pri Savskih jamah, kjer je bilo posestvo z gozdovi vred last Kranjske industrijske družbe in z njo obratovali naprej z manjšimi presledki vse do druge svetovne vojne. Toda na Jesenicah brez žage ni šlo. Že okrog leta 1895 so kupili za nekaj sto goldinarjev drugo dobro ohranjeno žago samico od Pavla Klinarja, po domače Smoleja, kmeta iz Plavškega Rovta. Postavili so jo tik ob vzhodju takratnega plavža na stari Savi, ali po let današnje stavbe »Žaga«. Tudi že obstoječe lesene rake od plavža, po katerih je bila speljana voda, so samo podaljšali in speljali na veliko leseno kolo na lopatice, ki je potem poganjalo to žago samico. Obenem so obnovili že obstoječi žagi samici na Javorniku, to je v Trebežu in

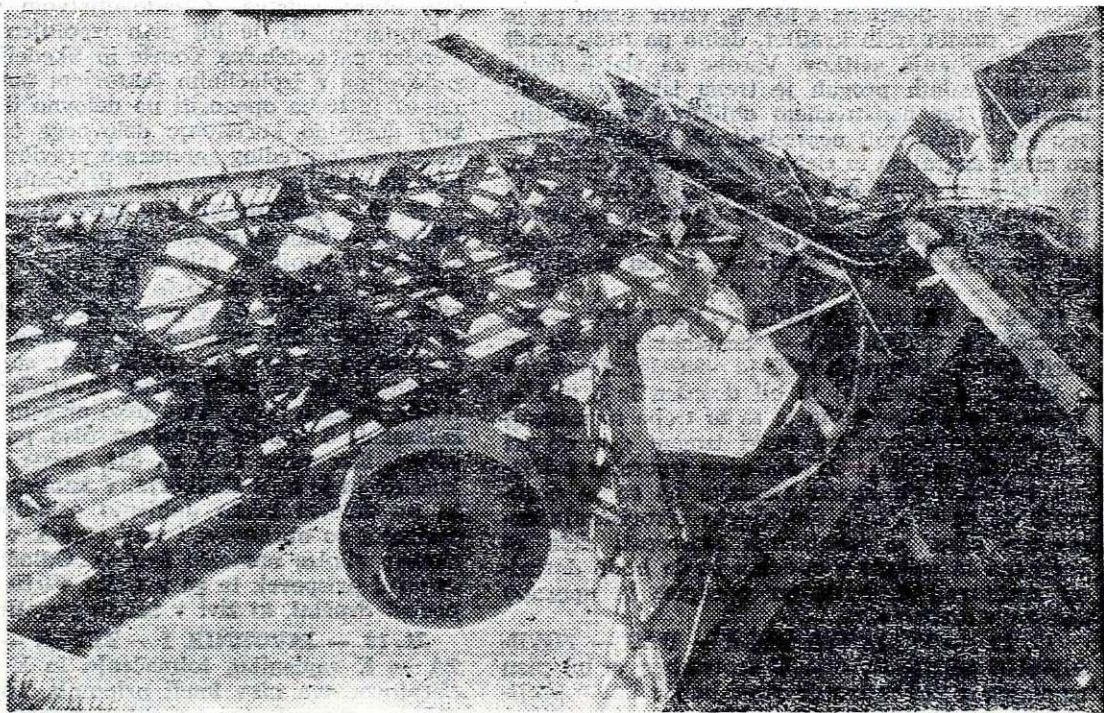
v Javorniških Rovtih. Vse te štiri žage samice, last KID so tako rezale les predvsem za potrebe Železarne. Razume se, da so bile vse štiri na vodni pogon, ker druge vrste energije takrat še ni bilo.

Ko je pri nas obratovalo še nešteto drugih žagamic, se je v svetu že pojavil modernjši način predelave lesa. Pojavili so se že nekateri polnojarmeniki, tudi že na pogon z električno energijo. Tudi KID je začela misliti na drug način predelave lesa, posebno še, ker je imela velika posestva z zelo obširnimi gozdovi. Okrog leta 1910 so si že ogledali blizu Dunaja takrat najmodernejši žagarski obrat in še tisto leto prav tam kupili že rabljen polnojarmenik s premerom 45 cm, neke domače izdelave. Takoj so postavili leseno lopo prav na današnjem mestu zidane stavbe. Zopet so morali preusmeriti lesene rake za vodo in jo speljati na vodno turbino, katere je pripadala k polnojarmeniku. Vse skupaj so potem s pomočjo strokovnjaka z Dunaja montirali domači ključavničarji. Imenovali so ga kar po domače z nemško besedo »Snelgater«. Nešteto kubičnih metrov hlodovine je bilo potem predelano v rezan les vse do leta 1930. To leto pa so začeli misliti na večji in takrat še modernjši polnojarmenik. Na ljubljanskem velesejmu je imela to leto kakor tudi vsa naslednja leta nemška tvrdka razstavljen celopolnojarmenik, ki je gledalcem za reklamo rezal hlodovino. Takratni ljubljanski velesejem je bil namreč kar podoben današnjemu zagrebškemu, celovškemu ali graškemu lesnemu sejmu, seveda v manjši obliki. Tudi velik in takrat najpopolnejši polnojarmenik je moral razrezati nekaj kosov hlodovine, predno so se predstavniki

KID odločili da ga kupijo. Kar za tega na velesejmu so se odločili, pogodili in urekali vse potrebno za nakup. Do konca julija omenjenega leta, dokler je trajal velesejem, je moral polnojarmenik še delati reklamo v Ljubljani, v Železarni na Jesenicah pa so že pripravljali vse potrebno za poznejšo postavitve novega. Razstavili so najprej starega, ga pozneje prodali nekam na Stajersko, ker je bilo treba na njegovem mestu zabetonirati nov temelj. Podrli so tudi vse lesene rake za vodo, ker je novega poganjala že elektrika. Čez dober teden po zaključku velesejma so že pripeljali po železnici na Jesenice razstavljen polnojarmenik, njihovi monterji pa so takoj začeli z delom. Pogonski motor so postavili daleč proč od mesta, v bivšo staro opekarno, tako da so bili štirje prenosilci. Za vse tri stroje, polnojarmenik, krožno žago in brusilnico pa je bilo treba kar osem dolgih pogonskih jermenov. Pozno jeseni so že začeli obratovati s polno zmogljivostjo in vse do leta 1963 rezali hlodovino za potrebe Železarne. Že takoj leta 1931 se je zgodila v obratu tudi prva in obenem zadnja smrtna nesreča. Delavec Janez Debeljak, doma nekje okrog Radovljice, oče petih nepreskrbljenih otrok, je šel med obratovanjem mazat številne ležaje na pogonskih oseh. Kmalu ga je prijel velik jermen, jermenica pa ga je prerezala dobesedno na dvoje.

Precejšnje so številke v tem 33-letnem obratovanju, saj presegajo kar prek 200.000 kub. metrov hlodovine, polnojarmenik pa je še skoraj prav tak, saj so ga vsa ta dolga leta skrbno vzdrževali domači ključavničarji.

(Nadaljevanje na 10. str.)

Kakor smo poročali v 40. številki Železarja, je bilo zaradi remonta v ponedeljek ob 9. uri ustavljeno obratovanje plavža II. Vsa dela doslej potekajo natančno po predvidenem programu in načrtu.

Sestanki delovnih skupin

15. 10. — PLAVŽ — JANCIC — KAMNOLOM TREBEŽ — Obravnavali so poškodbo, do katere je prišlo zaradi neustreznega zaščitnega sredstva. Delavci so bili opozorjeni na to, da je sleherni posameznik odgovoren za pravočasno zamenjavo dotrajanega ali poškodovanega zaščitnega sredstva. Proizvodnjo dolomita bo treba precej povečati, ko bo začela obratovati separacija dolomita. Potrebna bosta še dva vrtalca. Nadalje bo treba zagotoviti dodatno količino komprimiranega zraka in rešiti vprašanje zamenjave cevovoda za zrak od kisikarne na Javorniku do kamnoloma v Trebežu. K predlogu sprememb pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarn niso imeli pripomb.

15. 10. — VALJARNA BELA — SOKLIČ — OBLIKOVALNICA PROFILOV — Delovna skupina je bila seznanjena s poročilom o proizvodnji v septembru. Z doseženo storilnostjo kg/h so bili zadovoljni, dobit je približno enaka prejšnjim mesecem, toda na krožnih škarjah je bila še vedno prenizka. Vzroki za to so v slabem valjanju, v večjem številu kvalitet ter v docela neizkoriščenem programiranju. Planske naloge pri proizvodnji HOP niso bile dosežene zaradi prekomernega števila mehanskih in elektro zastojev na progi III, na ostalih progah pa je primanjkovalo delavcev. Potrebna bo večja kontrola nad izdelavo profilov. Označevanje svitkov je še vedno pomanjkljivo in netočno kljub večkratnim opozorilom. Povečati bo treba nekatere postavke za delovna mesta, vendar niso dobili obrazložitve in ni znano, če bo to upoštevano šele pri spremembah sistema nagrajevanja. Kvaliteta čaja se je poslabšala. Znova so opozorili vse prisotne na uporabo zaščitnih sredstev in upoštevanje varnostnih predpisov.

14. 10. — VALJARNA BELA — LOGAR — OBLIKOVALNICA PROFILOV — Z doseženimi uspehi v septembru so bili še kar zadovoljni, kljub temu da so morali rezati večje število kvalitet tankih in ozkih dimenzij. Zato je bila tudi slabša dobit. Na oblikovalnih progah so proizvodni načrt v septembru dosegli le s 95%. Imeli so težave zaradi okvar na strojih več pa je bilo tudi menjav zaradi manjših količin posameznih dimenzij profila. Delovna skupina je bila opozorjena na boljšo izdelavo profilov. Opažajo, da je kakovost dela slabša, so pa tudi dimenzijska odstopanja. Oblikovalci so dodali, da pri sedanjem stanju oblikovanega orodja skoraj ni mogoče izdelati kvalitetnega profila. Želijo odgovor na vprašanje, zakaj v valjarni Bela nikoli ne dosežejo poprečja osebnih dohodkov Železarn in bili mnenja, da po vsej verjetnosti s cenikom nekaj ne bo v redu.

14. 10. — VALJARNA BELA — NOČ — OBLIKOVALNICA PROFILOV — Seznanjeni so bili z doseženimi proizvodnimi rezultati v septembru. Na liniji rezanja so planske naloge opravili dobro, le dobit je bila dosežena s 93,6%, vzrok temu pa je rezanje raznih trših kvalitet, delno pa tudi zaradi slabega valjanja svitkov. Vzroke za slabši dobit na oblikovalnih progah je treba iskati v večjih menjavah ter neustreznem oblikovalnem orodju, več pa je bilo tudi nepredvidenih remontov, ker so stroji dotrajani in slabo vzdrževani. Sklenili so, da slabih profilov II-a ne bodo izdelovali ker je le tako možen in zagotovljen nadaljni napredek pri proizvodnji. Zavzemali so se za red ter dosledno uporabo zaščitnih sredstev, da bo delo bolj varno.

15. 10. — VALJARNA BELA — ERJAVEC — POVRŠINSKA OBDELAVA — Sestanek je vodil tovariš Celarc. Tovariš Kavčič je posredoval podatke o izpolnitvi plana, ki je bil dosežen le s 95,5%. Primanjkuje delavcev in je za to treba to reševati z nadurnim delom, na vsaki izmeni dva do tri delavce. Opozoril je na dosledno uporabo zaščitnih sredstev, ob koncu sestanka pa so se dogovorili še za uvajanje doslednega izkoriščenja delovnega časa, za izboljšanje kakovosti dela za večji red in čistočo v oddelku in da bodo dosledno spoštovali navodila ter predpise in uporabo zaščitnih sredstev.

15. 10. — VALJARNA BELA — BEG — POVRŠINSKA OBDELAVA — V septembru je bil plan izpolnjen s 95,5% kar je sicer boljše kot v prejšnjem mesecu, vendar še vedno ni zadovoljivo. Rezultati bi bili lahko boljši, če bi valjarna žice očisti material bolj intenzivno sprejemala. V oktobru se je treba prizadevati za izpolnitev pro-

izvodnega načrta. Delovna skupina je opozorila na neugoden program za valjarno 2400. Precej je treba prekladati in je delo tudi nevarno. Sprejet je bil sklep, da mora biti oddelek urejen do 31. oktobra, zato naj bi uvedli nadurno delo. V prihodnje je treba še bolj dosledno upoštevati red in čistočo v obratu. Zahtevali so tudi ureditev kabine na portalnem žerjavu.

16. 10. — VALJARNA BELA — PODLIPNIK — POVRŠINSKA OBDELAVA — Plan odprave izdelkov v septembru je bil izpolnjen s 95,5% kar je za 7,7% bolje kot v avgustu, vendar še vedno ni zadovoljivo. Večje količine adjustirnega materiala imajo v adjustaži, ker ga valjarna žice ne sprejema. Dosledno bo treba upoštevati program flemanja, kakor tudi na brusilnih strojih. Težave so zaradi prevelikih zalog materiala, ki ga je treba večkrat prekladati. Oddelek je treba urediti do 30. oktobra tako, da bodo prehodi in profili varni. Zaradi velikih količin materiala je oddelek brez prehodov in je ogroženo gibanje v oddelku. Tudi skladi materiala so višji kot dovoljujejo predpisi. Na njihovi izmeni poškodb niso imeli.

14. 10. — VALJARNA BELA — LAZAR — POVRŠINSKA OBDELAVA — Seznanjeni so bili s proizvodnimi rezultati za september. Dosežene rezultati bo treba na brusilnih in in flemarskem stroju še izboljšati. Zmanjšati bo treba zastoj in delovni čas bolj izkoriščati in vzporedno s tem povečati tudi prizadevnost posameznih delavcev. Vprašanje varnega dela je posebno poglavje in pri sedanjih pogojih ni mogoče varno delati. Delovni prostor je zavzet z materialom, skladi so visoki in tudi nevarnost je veliko večja.

14. 10. — JAVORNIK I — UDIR — ČISTILNICA — Sestanek je vodil tovariš Fekonja. Sestanka sta se udeležila tudi tovariš Ljuta in tovariš Dolinar. Pojasnilo glede osebnih dohodkov je dal tovariš Ljuta. Prisotni so bili vsi člani delovne skupine. K informaciji obratovodstva niso imeli pripomb. Sodelavca Sefić in Dolinar sta zahtevala popravke norme na CM stroju ter na refama strojih. Material, ki ga dobivajo iz valjarne Bela je slabši kot tisti, ki so ga včasih dobivali iz težke proge. Zato ni mogoče dosegati norm. Vprašujejo zakaj je težko delo tako slabo plačano ali je mogoče živeti z družino s takim poprečjem ob sedanjih cenah. Več delavcev je postavilo različna vprašanja, ki se nanašajo na ureditev problemov v samem obratu. Zaradi slabega zraka naj bi namestili vetrilo. Čimprej je treba popraviti tla pri rafama strojih in pooprčiti kontrolo nad čistilkami, ker so garderobe in higienski prostori neustrezno očiščeni.

11. 10. — JAVORNIK I — BENEĐIČIČ — ADJUSTAŽA — Po pregledu zapisnika zadnjega sestanka, je vodja delovne skupine posredoval informacijo obratovodstva. Z zadovoljstvom so sprejeli informacijo, da je bil plan izpolnjen s 116,8%. Vendar pa sodelavca Tomše in Škedelj nista bila zadovoljna z izplačilnim faktorjem norme 1,01%. Znova je treba opozoriti na delovno disciplino in bolj dosledno koriščenje delovnega časa. Obravnavali so še predlog sprememb pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj. Pripomb niso imeli.

15. 10. — JAVORNIK I — MEZNARC — LAHKE PROGE — Plan za mesec september je bil dosežen s 103%. Zastoji so bili v primerjavi z mesecem avgustom manjši za 7,3%. Govorili so še o dopustih ne bi smela biti motena proizvodnja. Glede nagrajevanja bo treba še razpravljati, saj ne morejo razumeti, da je bivši obrat Javornik I ob tako težkih fizičnih pogojih na tako nizkem poprečju v Železarni. S toplim obrokom niso povsem zadovoljni. Kar velja tudi za čaj, ki ga dobivajo iz kuhinje in je brez sladkorja. V kantini proti plačilu pa delavci lahko dobivajo osladkan čaj. Na sestanku so obravnavali tudi članek v Delu z naslovom »Solze namesto kruha«. Odločili so se za denarni prispevek in ga v višini 450,00 N dinarjev poslali družini, ki živi v težkih pogojih.

21. 10. — JAVORNIK I — ZUPAN — ADJUSTAŽA — K zapisniku, tolmačenju in k informaciji obratovodstva niso imeli pripomb. Tovariš Jakopič je zahteval, naj se poleg menjave koles na žerjavu izvede tudi remont, ker so ležaji na mačku že izrabljeni. V pisarni bo na voljo raportna knjiga za vse žerjave. Disciplina je ob koncu dela

slabša, odgovor na to pa je bil: nizki osebni dohodki, visoke cene — nezainteresiranost. Tovariš Školc kritizira sistem norm. Včasih so norme ob preseganju krajšali, sedaj pa obstajajo. Delovna skupina zahteva od uprave podjetja naj posreduje pri Ljubljani transportu, da bo na Javorniku uvedena avtobusna postaja in ne na Beli, kot je sedaj. Predlagajo, naj bi v prihodnjem letu uveljavili pet dni obveznega dopusta za regres, ali pa naj bi ukinili še to, ker od sedanjega načina nima tovarna nobene koristi, ampak le škodo.

14. 10. — VALJARNA 2400 — KAMBIČ — PROGA — Kljub sklepu, ki je bil sprejet na prejšnjem sestanku ljudje v soboto 9. t. m. niso prišli na delovna mesta z izgovorom, da tudi ostali dve izmeni nista obratovali. Sprejet je sklep, da se bo obratovalo vse sobote na dopoldanski in popoldanski izmeni, medtem ko bo nočna izmena prosta. Sklep je umesten sedaj, ko je na razpolago dovolj vložka. Obravnavali so še prošnjo sodelavca Vahčiča, ki prosi za premostitev k normalizirni peči. Razen obratne problematike so obravnavali še prispevek za socialno zavarovanje, ki ga je treba plačati od celotnega osebnega dohodka, medtem ko se nadomestilo za bolovanje in poprečje za pokojnino izplača le od skrajšanega delovnega časa (42 urnik).

13. 10. — VALJARNA 2400 — PLEMELJ — PROGA — Obratovodja inž. Bartelj je pojasnil, da ima valjarna 2400 na razpolago dovolj vložka, ker je hladna valjarna dobila trakove iz ČSSR. Prav tako ima tudi štelci na Beli potrebna naročila. Že ob sprejemanju plana je bilo sklenjeno in tudi potrjeno v kolektivu, da uvede nadurno delo z namenom, da bi dosegli letni plan v višini 105.000 ton. Obratovali naj bi približno 20 prostih sobot. Tovariš Odlasek je povedal, da so bile težave zaradi pomanjkanja materiala in surovin v vsej tovarni, najbolj pa je bila prizadeta valjarna 2400. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev za nabavo surovin, pa so imeli prednost obrati s končnimi izdelki, da bi tako dosegli čimboljši finančni rezultat. Preveč je zastojev zaradi pomanjkanja temperature, priprava dela pa naj po možnosti sestavlja program tako, da bo zastojev čim manj. Zavzemajo se za kvalitetnejše delo vzdrževalcev. Ponovno je treba popisati in oceniti delovno mesto, — vodja valjarnic II, ker sedanja primerjava med delovnimi mesti ni realna. V kolikor socialno zavarovanje ne plača bolovanja preko 42 urnega delovnika tudi ne bi smeli odtegovati tistim, ki delajo preko 42 urnika.

15. 10. — STROJNO VZDRŽEVANJE — KOS — JEKLARNA — Najprej so obravnavali predlog za izvedbo izleta v Brežice. Za tem so obširneje govorili o medsebojnih odnosih. Vodja delovne skupine je poudaril, naj bi ključavničarji na EP po potrebi pomagali ključavničarjem v martinarni in obratno. Obravnavali so še stanje higienskih prostorov, saj je delavnica brez stranišča in kopalnic. Delavci zahtevajo, da je zadevo treba čimprej urediti. Inž. Noč je povedal, da bodo higienski prostori urejeni do prihodnje pomladi, vendar naj bi jih med seboj delili ključavničarji in elektriki. Delavci tudi zahtevajo postavitev novega vrtalnega in brusilnega stroja, ker sta sedanja že močno dotrajana. Ob koncu sestanka je tekla beseda še o otežkočenem dodatku, ki je v martinarni, v primerjavi z drugimi obrati, večji, sicer pa je tudi martinarna po težini dela med prvimi.

10. 10. — PLINSKA IN VODNA ENERGIJA — BELJAN — Obravnavali so predlog sprememb in dopolnitev sistema nagrajevanja. Nekateri so imeli pomisleke glede objektivnega ocenjevanja. Ocenjevanje naj bo tako, da bo sleherni član kolektiva vedel, kakšni osebni dohodki mu pripadajo po njegovi sposobnosti in pridnosti. Težave bodo tudi z ocenjevanjem delavcev, ki niso v normi. Več pripomb so imeli tudi k predlogu sprememb pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarn.

15. 10. — TKR — SOK — MEHANIČNA DELAVNICA — OTK — K tolmačenju predloga za spremembo in dopolnitev sistema nagrajevanja niso imeli pripomb. Opozarjajo na težko nalogo, ki jo bo imel neposredni vodja pri ocenjevanju svojih podrejenih. Uvesti bo treba določena merila za pravilno ocenjevanje. Načelno so se strinjali s tem, da je treba sistem nagrajevanja spremeniti, ker sedanji sistem ni spodbuden in pravičen. Postavljeno je bilo vprašanje, zakaj ni ocenjen in grupiran novi rezkalni stroj »CSEPEL«, ki bi moral imeti večjo kategorijo kot rezkalni stroj tipa »SKODA«. V zvezi s tem zahtevajo delavci ustrezno pojasnilo in menijo, da je bilo sedanje reševanje tega problema prepočasno.

Informacija o gradnji hladne valjarne na seji delavskega sveta

(Nadaljevanje s 1. str.)

njih sedmih mesecih v Jugoslaviji. Do podobnega rezultata pridemo tudi z izvršeno anketo potrošnikov elektro pločevine v Jugoslaviji. Po tej anketi bo leta 1975 potrošnja dinamo pločevine 30.015 ton in trafo pločevine 12.125 ton. Na Slovenijo odpade od te potrošnje okrog 53 %. Prav tako struktura uvoza kaže, da se v zadnjih petih letih povprečno 68 % elektro pločevine uvozi iz konvertibilnega področja, kar še zaostre problem nabave te pločevine.

Nerjaveča pločevina

V letu 1975 bo predvidoma potrošnja nerjavne pločevine 15.000 ton. Ta potrošnja je izračunana na osnovi gibanj v razvitih deželah. Poleg tega tudi naša kovinsko-predelovalna industrija načrtuje v srednjeročnem razvojnem programu zelo dinamičen trend in sicer s povprečno stopnjo rasti prek 15 %. Vredno mesto v tem razvoju ima industrija gospodinskih aparatov, ki je največji potrošnik nerjavne pločevine. Samo Gorenje Velenje ima v letu 1975 predvideno porabo nerjavne pločevine 10.000 ton.

Mehka pločevina za globoki vlek

Ta pločevina ima fiksno ugotovljene tržne potrebe v letu 1975, na teritoriju Slovenije prek 160.000 ton, od tega samo EMO Celje, Gorenje Velenje, in TIKI Ljubljana približno 133.000 ton. Glede na to, da naj bi železarna Jesenice proizvajala predvsem kvalitetni program, objektivno teh potreb ne bomo mogli v celoti pokriti. Razliko pločevine bo Slovenija morala kriti iz drugih hladnih valjarn v Jugoslaviji.

Zaključek

Prikazane realne potrebe tržišča v Sloveniji in delno Hrvaški omogočajo železarni Jesenice, da maksimalno uveljavi svojo usmeritev, to je v proizvodnjo kvalitetnih jekel in proizvode visoke stopnje predelave. Istočasno se maksimalno približa potrebam slovenske kovinske predelovalne industrije. Poleg tega se proizvodnja nove hladne valjarne vklaplja v splošni razvoj črne metalurgije Jugoslavije.

Proizvodni program

Na podlagi tržne analize predvidenega razvoja Železarn za kvalitetno proizvodnjo in ponudene opreme, je proizvodni program nove hladne valjarne sledeč:

30.000 ton elektro pločevine
15.000 ton nerjavne pločevine
70.000 ton mehke pločevine
115.000 ton

Poleg te proizvodnje bo v novi hladni valjarni možno dresiranje vse izvaljane pločevine iz stare hladne valjarne. V sami stari hladni valjarni pa bo zaradi tega možno povečanje sedanje proizvodnje za 10.000 ton.

Predlagani proizvodni program je maksimalni končni program po količinah in kvaliteti in ga je možno izvesti na izbranih napravah hladne valjarne. Do tega končnega programa je možno priti postopoma, s postavitvijo le nekaterih naprav. Seveda se v tem primeru spremeni program in ekonomika hladne valjarne.

Surovinski izvor

Vsi toplovaljani trakovi (TVT) za hladno valjarno bodo izvaljani na šteklu večino iz domačega jekla, delno pa iz nabavljenih slabov v drugih železarnah.

Eelektro pločevina — dinamo

Potrebna količina surovega jekla pri dobiti (izplenu) blok — HVT 67,6 % bo 44.300 ton. Proizvodnja tega jekla je v Železarni osvojena v vseh potrebnih kvalitetah, tako v SM kot v EL pečeh.

Tehnologija valjanja na blumingu in šteklu je osvojena. Valjanje bo potekalo prek slabov, ki bodo čiščeni s flemanjem, le manjši del na Centromaskin stroju. Debelina TVT bo nad 2,5 mm in širine do 1050 mm.

Nerjaveča pločevina

Potrebna količina surovega jekla pri dobiti (izplenu) blok — HVT 59 % bo 35.200 ton. Proizvodnja tega jekla je v Železarni osvojena. Proizvodnja je možna na ASEA električni peči, kjer je opremljena tudi z mešalcem. Za proizvodnjo 25.200 ton jekla bo potrebno izvesti določene ukrepe kot: nabaviť kisikovo kopje za vpihavanje kisika v peč, obzidati stene s specialno magnezitno opeko in oboke s korundno opeko, nabaviť avtomatsko tehtnico za tehtanje legur in stroj za vlečenje žilindre.

Tehnologija valjanja na blumingu in šteklu je osvojena. Valjanje bo potekalo prek slabov in ponovnega ogrevanja v potisni peči. Vsi slabi bodo čiščeni na Centromaskin strojih. Potrebno bo nabaviť še en do dva stroja.

Valjanje nerjavnih TVT na šteklu ogrođju še ni v celoti osvojeno. Možno je valjati trakove 3 mm in širine 600

mm, težave pa nastanejo pri valjanju trakov širine 1000 milimetrov. To bo uspelo z nabavo naprave za avtomatično kontrolo debeline trakov, ko bo tehnologija osvojena, bo možno valjati nerjavne trakove v debelini 3–6 mm in širini 500–1050 mm.

Mehka pločevina

Potrebna količina jekla pri dobiti 76 % bo 92.000 ton. Proizvodnja te kvalitete jekla je v SM jeklarni osvojena. Tehnologija valjanja TVT na blumingu in šteklu je prav tako osvojena. Zahtevnejše kvalitete se bodo valjale prek slabov iz potisne peči, ostale pa direktno iz blokov prek bluminga in štekla. Slabi bodo čiščeni na flemarskem stroju.

Zaključek

Iz navedenega sledi, da bo priprava vložka za novo hladno valjarno možna. Proizvodnja surovega jekla vseh predvidenih kvalitet je v SM in EL jeklarni osvojena. Edino, trenutno problematično, proizvodnjo nerjavnih TVT debeline 3 mm in širine 1000 mm, bo omogočila uporaba naprave za avtomatično kontrolo debeline.

Opis nove hladne valjarne

Nova hladna valjarna bo zgrajena na Belškem polju poleg obstoječih valjarn. Sta,

la bo na severni strani ob hali bluming-štekla.

Hale:

Sistem gradnje: konstrukcija ter oblika bo prilagojena obstoječim halam valjarne Bela, kar bo tvorilo gradbeno celoto, istočasno pa omogočalo dograjevanje hal.

Skupno bodo tri hale v dolžinah 255 m, 375 m in 285 metrov in s širino po 30 m. Prva hala je hala lužilnice z lužilnimi linijami. Druga in tretja hala sta hali hladne valjarne z dvema valjavniškima ogrođjema, zvonastimi žarilnimi pečmi, konti žarilno linijo, adjustirnimi stroji, obdelovalnico valjev in prostori za vzdrževanje. V vseh halah bo skupaj šest 20 tonskih žerjavov in en 50/20 ton.

Ob halah bodo zgrajeni tudi prizidki za zaščitni plin, kislinsko gospodarstvo, kontrolo materiala, garderobe in sanitarije ter aneks.

Naprave

Za proizvodnjo v hladni valjarni so predvidene naslednje naprave:

- kombinirana žarilna-lužilna linija za TVT
- kombinirana žarilna-lužilna linija za HVT
- kombinirani kvarto reverzorni valjni stroj
- Sendizimir valjni stroj
- kombinirana žarilno-razogljivalna linija
- zvonaste žarilne peči

- krožne obrezovalne in razrezovalne škarje
- prečne škarje
- brusilna linija za nerjavno pločevino
- trije brusilni stroji za valje.

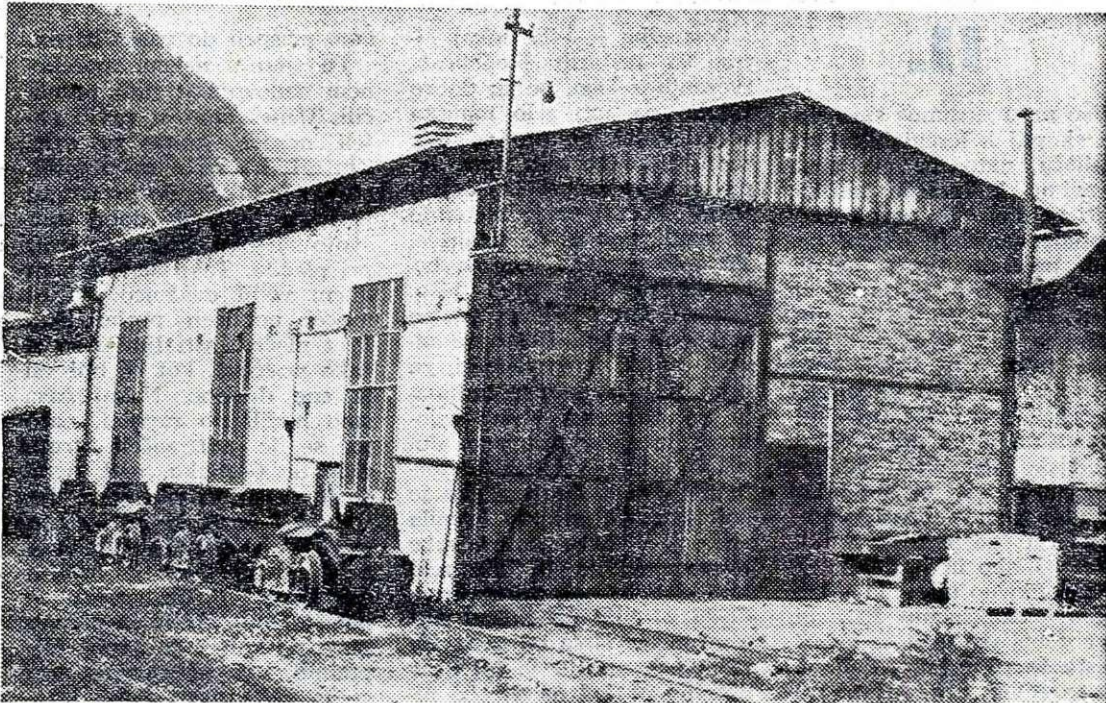
Predvidene so še naslednje energetske in transportne naprave:

- dve trafo postaji
- razširjena butanska postaja z rezervoarji
- naprave zaščitnega plina
- dodatni kompresor za zrak
- regeneracija kislin
- naprave za čiščenje in nevtraliziranje odpadnih vod
- razni razvodi energetskih medijev
- dva elektro vlačilca z vozički in opremo
- transporterji
- ceste in železnice.

Delovna sila

Obratovanje v hladni valjarni je predvideno na principu 42-urnega delovnega tednika s tremi posadami. Določene naprave kot v žarilnici in energetske naprave bodo obratovali s štirimi posadami, nekatere naprave (škarje) pa le z dvema.

Celotna delovna sila je predvidena na 229 oseb, od tega 205 oseb v proizvodnji in 94 v režiji. Istočasno se bo delno zmanjšala delovna sila v stari hladni valjarni.

Sprememba v tehnologiji valjanja jekla in prenos tega dela z Javornika na Belo, je vplivala tudi na reorganizacijo našega industrijskega železniškega prometa. Teža našega železniškega prometa se je prenesla iz ozkotirne železnice proti Javorniku na normalni tir proti Beli. Glede na to, da je tudi na Javorniku odpadel generatorski ugasek in je bil ostali prevoz prepuščen cestnim vozilom, je povsem zamrl ozkotirni promet Jesenice — Javornik. Od nekdanj 12 ozkotirnih lokomotiv, danes obratujejo največ še štiri, za prevoz vložka jeklarni (na Javorniku dela samo še ena na eno izmeno). Zaradi vsega tega so na protoru v Fužinah (na Savi) skoraj povsem odstranili ozek tir. Ostal je le še za zvezo s kurilnico, kjer sedaj popravljajo ozkotirne lokomotive. Da bi lahko odstranili tudi tega, bodo v polovici stavbe, ki je ostala od stare normalnotirne vozovne delavnice, uredili delavnico za popravilo ozkotirnih lokomotiv. Tako bodo lahko odstranili še preostala nevarna križišča poleg drugih preureditev.

»Via! Via!« — je neki fašist zaklical neki deček iz gruč.
»Vija, vaja, ven!« — mu je zaklical neki deček iz družice otrok.

Otroci so se zasmeli. Že od prihoda prvih Italijanov pred nekaj urami se je po Jesenicah govorilo, da Italijani stikajo za jugoslovanskimi vojaki ali za »Serbi«, kakor so jih imenovali. Niso mogli verjeti, da jih ni. Z bojznijo so se ozirali v gozdnata po- bočja nad dolino, kakor da bi pričakovali nenaden napad, kakor da so se, tako so me- nili, »Serbi« v gozdovih po- tuhnili in jih nameravajo ne- kje med Gozdom in Mojstra- no napasti in odrezati od ita- lijanske glavnine, ki se je prek Trbiža valila čez mejo pri Ratečah. Toda jugoslo- vanske vojske ni bilo nikjer, razen tistih osemdeset grani- čarjev in oboroženih prosto- voljcev, ki so tri dni branili mejo in zadrževali Italijane s puškami in enim samim mitraljezom, ki so ga imeli. Ko pa jim je pošla municija, so se umaknili in se potem enostavno razšli, ker so zaman čakali povelja, kam naj gredo. Kljub temu pa so se Italijani na čelu z neko nemško planinsko četo šele včeraj, peti dan vojne z Jugo- slavijo, upali naprej in danes brez enega samega strela za- sedli Jesenice. Čeprav je bilo temu tako, se niso mogli zne-

biti negotovosti, ki jih je spremljala tudi naslednje dni. In ta negotovost in bojzljivi- vost je bila otrokom v za- bavo.

— Via! Via! — jih je za- man podil fašist. Samo za vo- gal so se umaknili in škilili izza njega. Predrzní deček pa je še ostal, kjer je bil, dokler se pred njim ni ustavil faši- stični poveljnik.

Deček se je posmehljivo zazrl v fašistove oči, da jih je le-ta zbegano odmaknil, in kazal za vogal ulice, od koder so škilili otroci.

— Serbi, Serbi! — je zakli- cal in potem stekel za gručo, ki je izignila za vogalom.

— Dove? Dove? — je klical za njim fašist, a za dečkom si ni upal.

Koraki na cesti so nenado- ma utihnili. Potuhnjena tiši- na je planila s ceste v sobo. Anda se je dvignila. Njen, že po naravi zagorel, grško obli- kovani profil se je za hip ujel na snežno belo ozadje razcvetelih češnjevih vej on- stran ceste. Toda komaj se je ob odprtem oknu vzravala, že se je umaknila.

— Fašisti obkoljujejo hišo, — je rekla in glas ji je za- drhtel.

Vera pa kakor da je ni sli- šala ali pa ni razumela, kaj je s tem mislila Anda. Prav- kar izgovorjene Andine bese- de so v njej prebudile samo preteklost. Niti pomislila ni,

Miha Klinar ČEŠNJE 2. ONSTRAN CESTE

da bi se lahko vsak hip od- prla vrata in bi v sobo vdrlí fašisti in ju aretirali.

Nič čudnega bi ne bilo! V sobah nad gostilno so prebi- vali skoro sami Primorci, ki so v zadnjem desetletju pre- begnili iz Italije v Jugoslavi- jo; nekateri, ker doma niso našli dela, večina pa, da so se izognili pred leti italijanski mobilizaciji za napad na Eti- opijo ali pa novačenju za Francovo Španijo, in jih je kot take imela italijanska vojska v seznamu dezertarjev. Prav gotovo bodo Italijani zdaj poiskali obojne in jih aretirali. Bojazen pred areta- cijo je zvenela iz prej izgo- vorjenih Andinih besed. Vera pa na to nevarnost ni mislila. Ob sestrinih besedah je v njej zaživel tisti dan, ko so fašisti obkolili njihov dom v Gorici, vdrlí v stanovanje in aretirali Zorka, njene misli so bile daleč v preteklosti.

— To ste torej vi, brezpo- selni profesor in umetnostni zgodovinar! Z lepo družino ste se spečali, — je agent po- litične policije posmehljivo rekel bratu, nato pa se mu je obraz napel v besnem so- vraštvu, roka se mu je stisnila v pest, kratko in sunkovito trznila in zadela uklenjenega Zorka naravnost v obraz. Nad svojim, dobro merjenim udarcem je agent očitno užival in še bolj pobesnel, ko je bratov obraz zalila kri.

— Bidovec in njegova dru- ščina te niso izpametovali, schiavo. Zna se ti zgoditi, da boš šel za njimi, cane por- co, — je agent kričal nad Zor- kom in ga suval s pestjo, po- tem pa ga je izbrčal iz hiše, kjer so ga kakor psi popadli fašisti in ga vsega opljuvane- ga strpali v avtomobil, ki je naglo zavil proti goriškemu tribunalu.

Tako mučenega, od fašistov opljuvanega in zasramovane-

ga brata je Vera videla ta hip in čutila je, da bi mogla zdaj tudi sama prestati vse to. Naj le pridejo fašisti! Naj se raz- divjajo! Ponosno in zviška bo gledala vanje. Ve, da jih bo ponos ranil in da bodo zaradi tega še bolj posuroveli. Toda ta surovost bo samo izraz ne- moči proti ponosu, ki ga ne morejo streti.

»Se so spodaj,« je rekla Anda.

»Se bojiš?« je vprašala Vera.

»Ne!« je rekla Anda od- ločno... »Mislim, da bi jih lahko sprejela s prezirom, če pridejo po naju. S prav ta- kim prezirom kakor Zorko. Se še spominjaš?« je tudi Anda mislila na zaprtega in na petnajst let ječe obsoje- nega brata.

»Spominjam se, še se spo- minjam. Pravkar sem mislila nanj...«

»Jaz tudi,« je rekla Anda.

Janez Brojan **ISTOR-O-NAL - 7398 m**

III. EKSPEDICIJA V HINDUKUŠ

II.

Vso našo »kramo« smo zlo- žili skupaj k leseni hišici na letališču, nato pa se urno spravimo k igranju taroka, kajti za danes je poti konec. Venomer nam je uhajal po- gled navzgor proti najviš- jemu vrhu Hindukuša Tirich Miru 7700 m, ki se je mo- gočno v led okovan dvigal proti nebu. Dr. Valič, Mišo in zvezni so odšli na posvet v tri kilometre oddaljen Chi- tral za nadaljno pot z džipi. Policijski inšpektor jih je pristrčno sprejel in jim takoj obljubil pomoč. Proti večeru smo tja odšli tudi Sandi, Zvone, Janko in jaz. Ogleдали smo si glavno ulico, ki je po- dobna nekakšnemu bazarju, kjer dobiš vse mogoče stvari. Mesto je prav tako, kot me- sta v večjem delu Azije, zgra-jeno iz blata. Ker nas je le preveč morila žega, smo se odločili, da gremo v hotel na čaj. Ni ga bilo težko najti, kajti na njem je bila velika lesena tabla z napisom »Ho- tel Tirich Mir«. Ko smo vsto- pili, nas je obsul roj muh. V restavraciji je bilo nekaj mu- zejsko starih miz in stolov, ki so že odslužili svoje, pa so še vedno tu.

Postrežba je bila dokaj hi- tra. Na razbitih skodelicah, zvezanih z žico, se je dobro videlo, da jim zelo manjka vode, kajti pomite so bile zadnjič, ko so bile nove, no pa nam je vseeno čaj dobro teknil. Počasi se je stemnilo in vrnili smo se na letališče. Tu smo prespali, kar na be- tonski ploščadi pred hišo. Zjutraj, kot po dogovoru, so pripeljali džipi. Dolgo se ni- smo mogli sporazumeti za ceno. Končno tudi to in kma- lu so bile vse stvari nalo- žene. Za spremstvo smo do- bili še policijskega inšpektor- ja in dva policajca. Tako je kolona šestih džipov krenila na pot v ozko dolino reke Mastuj. Vožnja je bila zelo zanimiva, še bolj pa nevarna. Cesta ni bila po nekoč niti centimeter širša od avta. Na nekaterih mestih je bil prav grozljiv pogled na deročo re- ko, kakih dvesto metrov na- vpično pod nami. Za tako vožnjo mora človek imeti res jeklene živce, kajti poleg ne- varne vožnje, so imeli gume na kolesih tako zrabljene, da so vozili že kar po zračnicah. Z Zvonetom sva imela naj- boljšega šoferja, kajti na ve- čini serpentin je le on prišel okrog prvič. Po dobrih sed- mih urah vožnje v vročini,

smo prispeli do vasi Charun.

Tu smo v nekem marelič- nem sadovnjaku tudi preno- čili. Danes smo si prvič na- jeli nosače, konje in osle. Zjutraj, ko smo se zbudili, so nas že čakali. Po prevzemu prtljage je vsak dobil tudi svojo številko, katero je vrnil pri plačilu. Tako sem dan za dnem vodil evidenco, da ni mogel nobeden prejeti dva- krat plače, kajti ljudje so si tako podobni, kot bi bili vsi iz ene družine. Nekaj časa smo hodili po ravnini, nato pa se je pot začela strmo dvigati. Globoko pod nami se je mogočno vila reka Mu- tikho. V mali vasi Drasan nas je prikupni nadučitelj pristrčno pogostil s svežim čapatijem (kruh, podoben palačinkam), sirom in pečeno kuro, za katero je Zvone pri- pomnil, da je sigurno vso svojo življenjsko dobo izko- ristila za nošnjo ekspedici- jam na Tirichmir, ker je bila tako trda in žilava. Popoldan smo prispeli na cilj današ- njega dne v vasico Utul na višini 2680 m. Tu so nas ra- dovedne oči otrok zanimivo sprejele. Naš fotoreporter Joco in njegov asistent Jan- ko sta imela polne roke dela s slikanjem in snemanjem. Doktor je imel dosti dela s

pacienti, midva s Sandijem z izplačilom nosačev, Zvone pa kot priznan dober kuhar s kuhinjo. Po izplačilu in nagradi po pet cigaret na no- sača, so se odpravili nazaj v dolino, kajti sami imajo do- ločeno, odkod do kod gredo eni, kajti to je njihov edini zaslužek. Ko se zmračí si na- pihnemo blazine, zlezemo v spalne vreče in hitro zaspimo, kajti jutri nas čaka velik vzpon.

Zjutraj smo vstali že ob peti uri. S Sandijem hitro razdeliva nosačem prtljago. Poslovimo se od policajev, ker so se od tu vrnili nazaj. Pot se je začela strmo dvi- gati proti sedlu Zani An. Z Zvonetom v dobrih dveh urah doseževa vrh sedla 3800 metrov. Kmalu za nama pri- sopiha tudi Janko, težko ob- ložen s filmsko kamero. Tudi prvi nosači so že prispeli. Prekrasen je bil razgled na sosednje šest in sedem tiso- čake Tirich Mir, Nadir Schak, Atak, Zom in tudi na naš cilj Istor-o-nal. Pot je nato vodila navzdol v malo vasico Shagrom na višini 2900 m. To je tudi zadnji naseljeni kraj na naši poti proti cilju. Tu se nosači zadnjič menjajo.

Vročina je pripekala ne- usmiljeno. V senci velikih

vrb smo si uredili ležišča. Zvečer sva z Zvonetom tek- movala v skokih v daljino. Tudi ura taroka je bila na vrsti.

Iz Shagroma smo odšli z dnem. Pot je vodila po ozki dolini reke Atak, mimo pa- stirskih koč v Bandoku, kjer smo imeli dveurni počitek in nato naprej do Šarniaka. Nosači imajo že določena mesta, do kod gredo v enem dnevu, kajti tu ostanejo do baznega tabora isti. Šarniak je mala oaza pred začetkom velikega Tirich ledenika na višini 3460 m. Tu smo si po- stavili šotore, kajti ponoči bo mrz. Zjutraj na bližnjem potočku prvič opazimo, da je bila temperatura pod nič- lo, ker je bil led. Vsi smo bili močno ožgani od včeraj- šnjega sonca. Pot vodi na kraj po melišču navzgor pro- ti ledeniku. Tu Zvone najde razpadlega kozoroga in kra- sno trofejo. Naposled smo se le prebili na ledenik. Na njem rastejo velike »gobe«, to so velike skale, ki stoje na kosih ledu, katere izpodjeda sonce. Ob treh popoldan se spustimo z ledenika na malo oazo, imenovano Shur Baj- som (3960 m). Tu si ob ma- lem počitku postavimo šo- tore. Doktor ima dosti dela z žulji, z Jankom pa poprav- ljava nosačem čevlje. Noč nam hitro mine in tako zju- traj že ob peti uri odrinemo naprej. Po ledeniku, na ka- terem je polno jezerc in gru- šča, okrog enajste ure pri- demo do mesta imenovanega Nalagut, kjer si postavimo bazni tabor na višini 4500 m. S Sandijem takoj poračunava-

Ni sta molčali in zrla preda. Do sta tako sedeli... Zjutraj pa je sijalo sonce, toplo kakor maja, in samotna njena onkraj ceste se je razgledala. Se le, ko se je nagnilo rob Mežaklje, je Anda vstala in zaprla okno. Fašistova cesti ni bilo več.

2. Ekstremen ritem pisalnega roba. Drobni dekliški prsti ubirali tipke. Srebrne črke udarjale na matrico in pčale komaj vidno sled. Tihpet narekovanje: — bojih na Mežaklji dne 1. avgusta sta padla naša tovarškovinarja... nova vrsta... Viktor Arzenšek iz Celja... nova vrsta... in... nova vrsta... Ferdo Koren Javornika... nova vrsta... Slava partizanom, padlim za svobodo!... — Ali je za trenutek prenehala narekovati. Verini prsti so stali na tipkah, nato pa jih odmaknila in popravila lego pisalnega stroja, ki ji je neumno počival na kolenih. Ključu temu, da je bilo tako tiho je zamudno in napor-

no, je le ublažilo ropot stroja, ki bi lahko privabil pozornost kakega nepoklicanega; naročje je ublažilo resonanco.

— Korenov Ferdo, — se je Anda trenutek zamislila.

Včeraj je srečala Korenovo. Ubožica je bila še bolj drobna, kakor je bila. Sinova smrt jo je potrla. Gestapovec Druschke ji je prepo-vedal nositi žalno obleko. Anda jo je mimogrede pozdravila in ji z očmi izrekla so-žalje...

Vzdihnila je in nadaljevala: »Nov naslov. Velike črke: OGNJENI KRST SLOVENSKI PARTIZANOV.«

Verini prsti so se zopet zganili. Črke so zopet srebrno poskakovale in se zajedale v matrico. Hiteti morata. Čez nekaj ur, okrog šeste, je rekel, bo prišel po napisano Aleš.

Aleš, stasit plavalasec z zagorelim obrazom in prikupnim nasmehom, je pred nedavnim nagovoril Ando. Ze prej ji je dal izvod Slovenskega poročevalca in rekel, da ga je nekje našel.

(Se nadaljuje)

Drugo jutro so dvignili mrtvega Klemen in ga nesli na borovsko pokopališče počivat k materi. Liza ni mogla spremiti mrtvega moža. Samo Mana in Belcjanovi so šli od domačih. Zato pa je spremila Vršana na zadnji poti vsa borovska srenja in vsa dolina dol do Jesenic. Pokopaval ga je župnik Mihael, ki je bil hiter z obredi kakor še nikdar in je molil s takim glasom, da so vsi strmeli vanj. Ko je z ministranti zapuščal pokopališče, se je gnal, da je dečkoma ves čas stopal po petah. Prišedši domov, je omahnil na klečalnik pred Križanega, klečnil na kolena, udaril z glavo trdo ob les, da je odjeknilo po sobi in je bridko, na glas zaihtel.

8. »Klemen!«

Tiho, komaj slišno, kakor bi veter jokal skozi gmajno in narahlo zadeval ob štorovje in vejevje, zveni visoko gori nad Vršanovino v Srednjem vrhu. In mogočne brine se sklonijo z vrhovi, poljubljajo druga drugo z vejami in šepetajo, kakor bi si pravile skrivnosti o lepi vili Smrečki, ki si ponoči čese temne lase in za hčerko Jelkico joče in je išče od drevesa do drevesa.

»Klemen!«

Zavije glasneje v naraščajočo sapo in se tegobno razbeži z njo po gmajni, se ustavi v globeli in zasekah, ob grmih pečine in se zažene zopet dalje, gor in dol v niz in vis, da je vsa prelepa gmajna polna ihtečega klica.

Zdaj udari veter s silo, zažene se, zatuli, zavije vrhače, jih upogiblje, krivi veje ter jih meša drugo z drugo, da se prepletajo, se objemajo in se skokoma prožijo spet vstran, kakor bi se sprostile silnega bremena. Okrog pečevja na robu gmajne zatuli sapa, žvižgaje zapleše po posekanem rovtu čez plano in zdivia v drugo stran gmajne, kjer utone v globokem jarku. In s tulečo sapo vpije, kliče ono ihteče, vedno bolj se peha in žene, vedno bolj divje je in preteče, kakor bi tulil volk:

Slavko Savinšek

Grče

(18)

»Klemen!«

In še, vedno znova, vedno bolj divje, kakor vihar neugnano:

»Kle-men, Kle-men, Kle-men!«

Ne ihti tako vila Smrečka, ne zavija sapa, ne divja vihar tako, ne tuli volk: stari Vršan sedi v vetru gori nad pečinami, porastel, divjih oči, z vihrajočimi grivami, ki mu frfotajo v čelo, z belo, skuštrano glavo, ki mu v vetru po prsih plapola; stari Vršan ihti, zavija in tuli v pozno poletno popoldne in kliče njega, ki mu je odšel iz Vršanovine in se skril v hladno zemljo, da ne vidi očetove bolečine.

»Klemen!«

se zažene znova in znova stavec in po belem, uvelem licu mu teko solze, tako vroče in pekoče, da ga pečejo skozi lice v srce, ki se zvija v bolečini kakor brine in njih veje v viharju.

O, vedno ne vpije stari Vršan tako! O, ne! Molči, molči, že od pogreba Klemenovega in ne govori z nikomer, ne da nikomur ne pogleda ne besede, ne odgovora ne kretnje. Molči, kot bi bil nem in gluhi; mrk in vase ugreznjen tava sem ter tja po Vršanovini, dela včasih in se žene za tri, za štiri, pa sredi dela obstane, spusti orodje iz rok in se zamakne. Kakor bi strmел v strašno krvavo glorio, ki se je razžarela pred njim in ki v njej plešejo rogajoče se mu prikazni ter se v mavričnem krogu divje vrte, da je slep, da mu jemlje vid in se mu v glavi omo-tično vrti.

Samo parkrat ga je takole prevzelo kakor danes, da mu je pod nogami zagorelo, ga speklo v slednji živec in pognalo najprej po senožeti, nato pa v gmajno, vedno više in više, dokler ni tu pod Srednjim vrhom omahnil v mah za pečevjem, kjer mu je vstalo iz srca, se razlilo v prsi in iz prsi sililo ven, si dalo duška, se izvilo in spet izkolobarilo iz klopčiča najprej tajno, ihteče, proseče, nato glasneje, silneje in nazadnje divje, preteče, gizeče, kakor bi tulil v nočni vihar volk:

»Klemen!«

Zdaj pa je naenkrat utihnilo v njem, kakor da je z divjim kričanjem šla iz njega vsa bolečina; ko da je s pekočimi solzami iztekla bol, ki je grizla in pekla do norosti, tako je vse tiho v starem Vršanu, ki se je naslonil z obrazom v dlani, se spustil s telesom po dolgem v mah in mu samo okorno staro telo vedno še podrgetava v notranjem ihtenju, ki se ne more umiriti, kakor se ne da umiriti Vršanova bolečina. Iz dlani pa mu vstaja v zrenje duše, v gledanje notranjosti Klemenov mrtvi obraz, blede, negibno sinovo lice, brezkrvne, mrzle ustnice, kakor jih je gledal ono noč, ko se je poslavljajal od njega, preden so ga odnesli k rajni materi. Trepetaje se vedno bolj živo zgoščuje ta mrtvi sinov obraz, vedno bolj živ je; zdaj je kri planila v lice, zaplala v žile, pordečila mrtve ustnice, zadehtelo je toplo in živo iz dozda mrtvega obraza in dvoje velikih oči se je široko odprlo. Iz njih se je pogled zapičil v Vršana in je prosil in rotil, blagoslavljal in očital in se preil v najslajšo besedo:

»Oče!«

Pa se spet stemni, ugasne, se zapre za mrtve veke in vse zopet zasanja mrtvaške sanje...

Tisti čas, ko je v gmajni nad Srednjim vrhom tulil in v bolečini besnel stari Vršan, je Liza, mlada Klemenova vdova, z neobgleno siroto Klemenčkom klečala ob grobu rajnega moža in očeta. Tudi v njej je besnelo in se krvavo prelivalo, da je sinček splašeno upiral žive očke v mamine in pozabil na rože, ki so poganjale iz prsti očetovega groba in se z njimi igral kakor z živimi. Liza je jokala, kakor nedeljo za nedeljo, ko je po nauku vedno stopila še semkaj na grob, da si olajša bridkost in se ji trda bolečina izlije v jok in se pretoči v solzah na zemljo, da se po njej upije vanjo globoko dol do trohnečega srca moževega.

In tedaj, ko se je v njenem srcu pleglo ihtenje in plač, ko si je obrisala solze in vstala ter se sklonila k otroku, da odide z njim od groba, je utihnil v gori stari Vršan in se v dlani zagledal v mrtvi sinov obraz. Ali mu je izprosil sin, ali solze snahine?

Težko se je poslovila Liza od groba, ki je bil tako obrnjen, da je gledal v Podsmrečje. Nehote je sledila mlada smeri groba in se ozrla v gmajne in senožeti pod Srednjim vrhom in v duhu je vstal pred njo blede obraz starega Vršana, ki se ji je ogibal kakor kače in je niti v lice ni pogledal, če sta se srečala. Ali hrz, si je šla Liza z roko čez obraz in oči, kakor da hoče odpoditi boleči privid, in se je obrnila proti izhodu pokopališča. Spokojno se je vanjo razlila ugašajoča luč v Pišenci in vsa je bila omamljena od bleščave Razora in Prisanka in rdečih Križkih podov ter Špika, ki so vsi zrlj vanjo iz popoldanskega solnca ter ji dajali upanja, trdnega, kakor so trdne njihove skale in peči.

Ko je Liza z otrokom v naročju, ki je bil že utrujen in se ni maral loviti ob materini roki, prišla mimo farovža, je stal na vratih župnik Mihael in zrl na cesto, Ko je zapazil Lizo, jo je poklical:

»Liza, pojdi sem!«

Stopil ji je naproti prav do ceste, vzel ji otroka iz naročja, ga stisnil v svoje nerodne roke in ga odnesel v farovž, kjer je v veži klical:

»Franca, prinesi kaj za Klemenčka!«

Nato je odprl vrata v sobo, vstopil najprej sam pa počakal, da je prišla za njim Liza. Vrnil ji je dete, pokazal stol in dejal:

»Sedi, Liza!«

Ko je Franca prišla in odšla in se je Klemenček spravil nad slaščice, se je po sobi korakajoč župnik ustavil pred Lizo, ki je tiho ihtela v robec:

»Kaj bi se smerila vedno naprej in naprej! Ali ga obudiš?«

Stopil je spet po izbi in postal pri oknu:

»Viš jo, Mana je tudi še tu! Bi šla rada z njo?«

»Z Mano? — Ne vidi rada, če se ji pridružil!«

»Kakor stari je, ni dosti boljša! Pa ženska!« je pomodroval župnik, spet hitel po sobi in nakrat zarenčal v tišino:

»Babe!«

Ustavil se je pred otrokom, ki se je mašil s slaščico:

»Le jej, Klemenček, da boš očeta dorastel!«

Koj pa je udaril v drugo smer:

»Vedno manj ga razumem, Vršana norega! Zdaj je ponorel povsem! Niti zine mi ne nazaj, niti pogleda ne da vame. Umel sem mesec, dva, tri, tudi štiri še in držal nazaj druge, vašega starega in Mano. Pa sebe samega. Naj se kuha v njem, naj se razgnoji in razboli, sem dejal. Ko bo povsem razgnojeno, bo nesnaga iztekla se mu bo odprlo in bo dal k sebi. Pa se ni in se ne bo še! Zakrknil se je pred milostjo božjo, zato je tako!«

Včasih zgine in slišimo ga jokati na glas in klicati Klemen,« je dodala mlada žena.

V ših domačih prevesnih stenah

z. Sači, ker se morajo še dati vrniti v dolino. Popoldne smo izkoristili za ureditev bora.

Omindvajset dni dolge in napne poti je bilo do tabo koliko dni pa bo do vrha je za nas lahko za sedaj uganka. Postavili smo petotorov, katerih odprtine so edale proti našemu cilju. Nismo in nismo mogli odati pogledu na še vedno

skriti vrh Istora-nala. Že doma smo premišljali in kramljali o novi smeri. To je bilo sedaj tudi na vrsti. Zastavljali smo si razna vprašanja, odgovor pa je bil vedno enak »poizkusiti ni greh«. Proti večeru postane hladno, zato kmalu zlezemo v tople puhovke. Z Jocom in Jankom vržemo nekajkrat tarok, potem pa nas premaga spalnec.

(Se nadaljuje)

Zakasnitve za plansko proizvodnjo v rudarsko-metalurškem kombinatu Zenica

Iz informacij ekonomskega servisa TANJUG z dne 15. oktobra povzemamo vest, da v preteklih osmih mesecih večina delovnih organizacij v sestavi rudarskega in metalurškega kombinata Zenica po obsegu proizvodnje ni izpolnila svojih planskih obveznosti. Občutno so za planom zaostale železarnice.

Znatno za planskimi obveznostmi v pogledu fizičnega obsega proizvodnje zaostaja železarna Zenica. V avgustu so na primer od planiranih

67.000 ton belega surovega železa proizvedli le 60.500 ton, medtem ko je proizvodnja SM jekla pod planom za okrog 14.600 ton, namesto planiranih 86.000 ton, so ga proizvedli le okrog 71.400 ton. Ta železarna je edina v proizvodnji elektrojekla in jeklenih odlitkov presešla planske obveznosti, vendar gre tudi tu za manjše količine. Tudi valjarne niso izpolnile planskih obveznosti in zaostajajo 7,5 % za planom predvsem zaradi bluminga. Železarna v

Ilijašu, ki je več let poslovala z izgubo, je na poti k rentabilnosti, saj je pri nekaterih proizvodih zabeležila presežanje planskih obveznosti.

Pri izvrševanju planskih obveznosti rudnikov, so dosegli najboljše rezultate v rudnikih Ljubije, ki so v osmih mesecih proizvedli okrog 1.164.000 ton rude. Rudniki v Vrešju, razen Brezika, so pod planom in sicer je operativni plan proizvodnje uresničen le 80,2 % oziroma osnovni plan s 76,7 odstotki. Od planiranih 715 tisoč ton rudnega koncentrata, so proizvedli le 536.000 ton. Planskih obveznosti v osmih mesecih niso izvršili niti v rudniku Radovan — železova ruda, niti dobojski rudnik apnenca.

Najboljše proizvodne rezultate je v avgustu dosegla tovarna Peter Drapšin v Novem Sadu, kjer so osnovni plan presežili za 30,6 %. Vrednost osemesečne proizvodnje finnega materiala v tem kolektivu znaša okrog 40 milijonov dinarjev. Proizvodne načrte sta pravočasno realizirala tudi delovna kolektiva tovarne vijakov v Mrkonjić Gradu in tovarna žice in žebeljev v Alipašinom mostu v Sarajevu.

Izboljšava, ki izkazuje več kot 250.000 prihrankov

(Nadalj. s 1. str.)
nem materialu, pri koničenju kolobarjev, pri ravnanju kolobarjev v palice in pri večji kvalitetni proizvodnji šestoglatega paličastega jekla.

Zaradi opustitve lahkih prog v obratu Javornik I, kjer so preje valjali vložek v okrog 20 kg kolobarjih, sedaj valjajo večje 200 kg kolobarje v novi valjarni žice na Bili. Z nabavo novega Schumag vlečnega stroja je mogoče vleči šestoglato jeklo iz večjih 200 kg kolobarjev. Pri tej operaciji odpade večkratno koničenje manjših jeklenih kolobarjev. Za vlečenje šestoglatega jekla iz okroglega, skozi dve votlici v jeklovleku, ne potrebujemo štiri pare novih valjev, ki bi jih rabili v novi valjarni žice za izdelavo te kvalitete, po kateri je veliko in vedno večje povpraševanje na trgu. Cena šestoglatega jekla je za okrog 11 %

večja kot cena okroglega jekla. Letna proizvodnja šestoglatega jekla v dimenzijah od 8 do 11 in več milimetrov pa znaša prek 200 ton.

Člani komisije pri svetu DE javorniških valjarn tehnične izboljšave niso mogli oceniti in avtorja nagraditi, temveč so predlog s priporočilom odstopili v dokončno oceno in primerno nagraditev odboru za izume in racionalizacije pri delavskem svetu.

Na prvi seji komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE javorniških valjarn, je bilo ponovno ugotovljeno, da računovodske in ekonomske službe le težko izkažejo prihranke in koristi, ki se pojavljajo v kakršni koli obliki in višini iz dobro izvedenih tehničnih izboljšav, ker jim primanjkuje osnovnih podatkov.

Polnojarmenik odhaja iz Železarne

(Nadalj. s 5. str.)

Mnogo je danes govora o tem zakaj ne obratujemo danes več sami, kar bi bilo bolj gospodarsko in cenejše. Res je, toda samo v tem primeru, če bi imeli kakor včasih svoje lastne gozdove, kar šveda danes to ni mogoče. Pri nakupovanju hlodovine za lastno predelavo pa bi imeli še veliko večje težave in stroške, kakor pri rezanem lesu. Ker so potrebe povsod zelo velike, naj si bo za domači trg ali izvoz, bi morali potrebno hlodovino drago preplačevati, če bi hoteli normalno obratovati, zakaj 400—500 m³ hlodovine,

kar bi jo za lastno predelavo potrebovali mesečno ni kar tako. Tudi stroški predelave pod današnjimi pogoji bi bili precejšnji, tako da o svojem lastnem obratovanju ni mogoče misliti.

Zadnji polnojarmenik se je tako moral umakniti in dati prostor za vskladičenje in popravila transportnih trakov, v nekdanjem žagarskem obratu — sedanjem obratu plastike. Odpeljan in postavljen pa bo v Mostah pri Žirovnici, kjer bo rezal hlodovino naprej za privatne in druge potrebe v jeseniški občini.

Anton Žerjav

Svetovni izvoz in uvoz železarskih proizvodov v letu 1970

V letu 1970 je deset železarskih velesil izvozilo skupno 72,6 milij. ton in uvozilo 52,3 milij. ton železarskih izdelkov. To je pri izvozu za 5,6 % več kot v letu 1969, pri uvozu pa za 1,5 % več kot v letu 1969. Primerjava za posamezne države v milij. tonah je za obe leti razvidna iz spodnjih dveh tabel (v milijonih ton).

IZVOZ

država	1969	1970	% zvečanja ali znižanja
Zahodna Nemčija	14,077	13,285	— 5,6
Francija	7,386	8,515	+ 15,3
Belgija-Luksemburg	13,372	13,272	— 0,1
Nizozemska	3,152	2,973	— 5,7
Italija	1,997	1,857	— 7
Velika Britanija	4,284	4,467	+ 4,3
Švedska	1,674	1,624	— 3
Avstrija	1,606	1,431	— 10,9
ZDA	5,207	7,154	+ 37,4
Japonska	16,054	18,089	+ 12,7
Skupaj	68,809	72,668	+ 5,6

država	1969	1970	% zvečanja ali znižanja
Zahodna Nemčija	9,761	9,742	— 0,2
Francija	7,314	7,891	+ 7,9
Belgija-Luksemburg	2,511	2,797	+ 11,4
Nizozemska	3,559	3,724	+ 4,6
Italija	5,092	6,341	+ 24,9
Velika Britanija	2,723	2,735	+ 0,4
Švedska	2,117	2,301	+ 8,7
Avstrija	529	615	+ 16,6
ZDA	14,159	13,063	— 7,8
Japonska	3,846	3,166	— 17,7
Skupaj	51,612	53,394	+ 3,5

Zakaj tak odnos do sodelavca?

Naš sodelavec iz transportnega oddelka Esad Čorić nam je poslal naslednje pismo:

Kot član sindikata transportnega oddelka, sem se 11. 10. tudi jaz udeležil sindikalnega izleta v Lesce, ki je bil povezan z vožnjo z letalom okoli Bleda. Sledilo je skupno kosilo med katerim se je dogodil neljub incident, ki ga je povzročil Janez Kapus. Le-ta je namreč pri kosilu pristopil k meni in dejal, da nimam pravice jesti ter da naj se v nekaj minutah odstranim od mize, ker sicer se me bo fizično lotil. To je tudi naredil in sem zaradi udarcev moral iskati celo zdravniško pomoč.

S tem izpadom menim, da je Janez Kapus naredil zelo grdo dejanje, saj se je izkazal v zelo slabi luči, še toliko bolj, ker pripada organizaciji ZK in bi kot tak moral biti za zveč ne pa obratno. Ker s takimi izpadi tudi neti mrznilo med člani kolektiva različnih narodnosti, je prav, da bi za tako dejanje odgovarjal tudi pred svojo organizacijo.

Dobiti v angleški industriji jekla

Zaradi zanimivosti in možnosti primerjanja dosegne dobite (izplena) pri nas in v angleški industriji jekla, posredujemo podatke, ki so bili objavljeni v STATISTICAL HANDBOOK — British steel corporation — Volume II L-Z-1969 in šele sedaj posredovali javnosti.

MASOVNA JEKLA

Polfabrikati	77,2
Zel. tirnice in pribor	69,1
Debeli in sred. pločevina	71,6
Težki pločili	77,7
Rudarski oboki in lahke tirnice	70,2
Valjana žica	76,3
Ostali prof. in palična jekla	75,9
Toplo valjani trakovi	74,0
Vlečeno jeklo	72,3
Hladno valjani trakovi	68,5
Tanka pločevina	75,4
Bela pločevina	70,9
Železniška kolesa, osi	55,1
Cevi in oprema	68,9
Kovano jeklo	55,0
Jekleni odlitki	50,0
Poprečje za masovna jekla (a)	73,5

PLEMENITA JEKLA (a)	64,5
Poprečje vseh kvalit (a)	73,0

a) Poprečje skladno izvršenim skupnim dobavam gotovih izdelkov koncem septembra 1967.

Ceste še vedno problem

Program komunalnih del zadovoljivo rešen

Ob različnih prilikah, posebno pa ob raznih prometnih akcijah, kot je tudi trenutna akcija z naslovom NA CESTI NISI SAM, ponavadi zapišemo razna opozorila voznikom motornih vozil in drugim koristnikom cest, da naj prilagodijo vožnjo stanju ceste in podobno. Ob tem pa se največkrat vprašamo, kdaj bodo tudi naše ceste usposobljene za sodoben in hiter promet. Resnici na ljubo je treba povedati, da se tudi na še tako modernih cestah dogajajo nesreče, pa vendar. Ob tem se nam pojavlja vprašanje, kaj je z gorenjsko magistralo, kdaj se bomo do Ljubljane in v dolino zapeljali po sodobni cesti. To vprašanje pa je bilo na dnevnem redu tudi nedavne seje sveta gorenjskih občin v Trzinu. Predstavniki gorenjskih občin so zelo resno postavili vprašanje gradnje gorenjske magistrale in predora pod Karavankami in kot kaže bomo o tem še govorili, saj so se na seji domenili, da bodo gorenjski poslanci v republiški skupščini postavili javno in poslansko vprašanje.

Po republiški odločki o financiranju projektiranja cestnih odsekov v Sloveniji je bilo določeno, da je treba za novo cesto od Podkorena do Bregane do konca leta 1970 izdelati investicijski program ter idejni in glavni načrt. Čas je torej že potekel, še več, precej že kasnimo, o kakršnikoli pripravljeni dokumentaciji pa za sedaj še ni ne duha ne sluha. Prav tako je bilo celo slišati, da so opustili načrte za gradnjo predora pod Karavankami, s katerim bi še bolj na stežaj odprli vrata zahodnim turistom v našo državo. Vsaka zakasnitev bi lahko imela kaj hude posledice za naš turizem, saj v sosednjih državah, v Avstriji in Italiji zelo hitro z gradnjo modernih cest. In če bomo ob tem pri nas ostali še naprej s strmim prehodom prek Korena in s slabo cesto po Gorenjski in še naprej do morja, potem smo lahko prepričani, da se bodo turisti raje odločali za druge poti, ki bodo obšle Gorenjsko in večji del Slovenije.

Predsednik skupščine France Žvan je ob tem dejal, da so v sosednji Avstriji v programu predvidenih gradenj že vključili tudi gradnjo cestnega predora pod Karavankami in to na mestu, ki predvideva tudi ena izmed naših variant — pri Martuljku.

Menil je tudi, da smo sedaj Jugoslovani, ali pa vsaj Slovenci na potezi, da vso stvar premaknemo z mrtve točke.

Glede na vse to lahko upamo, da bo republiška skupščina v kratkem morala pojasniti kako je z izgradnjo novih cest na Gorenjskem. Žal imamo občutek, da nekdo bolj postavlja v ospredje štajersko magistralo in nekatere druge cestne odcepe v Sloveniji in da zato načrtno zapostavljajo Gorenjsko.

Pri vsem tem pa lahko z zadovoljstvom ugotovljamo, da bo letošnji program komunalnih del, predvsem urejanja cest v občini skoraj v celoti izpolnjen. Uredili in asfaltirali so prvi del ceste v Planino pod Golico. Res da je urejen samo del do prvega ovinka, vendar bodo z urejanjem nadaljevali še letos in predvidoma spomladi asfaltirali del do drugega ovinka nad Erlihovo žago.

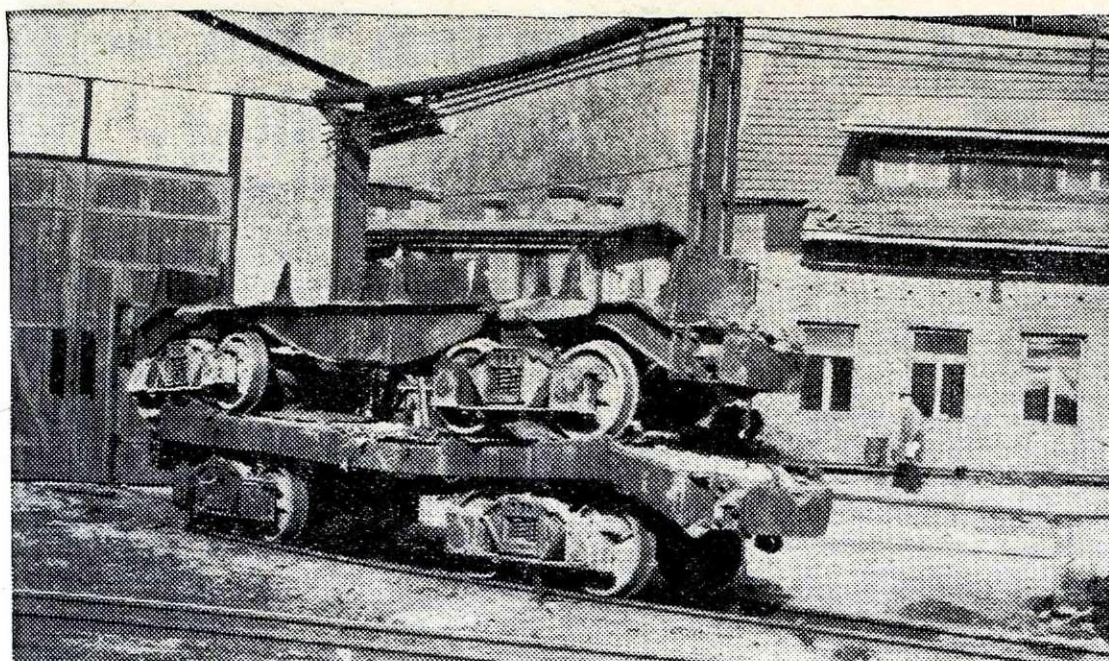
Uredili in asfaltirali so Bokalovo ulico in okolico ter Savsko cesto na Javorniku.

Pri tem je treba povedati, da je pod nazivom ureditev ceste mišljena tudi dokončna ureditev vodovodne napeljave, kanalizacije, javne razsvetljave in drugo.

Asfaltirali so cesto do pokopališča na Blejski Dobravi, medtem ko naj bi ureditev parkirnega prostora prišla v poštev takrat, ko bo dokončno narejen načrt celotne ureditve pokopališča in okolice na Blejski Dobravi. Asfaltirali so del ceste skozi Koroško Belo, položili so nov asfalt na pločnik od hotela Korotan do hotela Pošta, zgradili so oporni zid in razširili pločnik od Železarne do nadvoza pri domu TVD Partizan na Jesenicah, kjer so položili tudi že asfalt. Pred časom so uredili cesto skozi naselje Dovje ter cesto na Breg, kjer so že, oziroma bodo še položili asfaltno prevleko. Uredili so makadamsko cesto skozi naselje Velik Breg v Mojstrani, končno pa je treba dodati tudi ureditev križišča pri Tancarju, kjer promet urejajo semaforji.

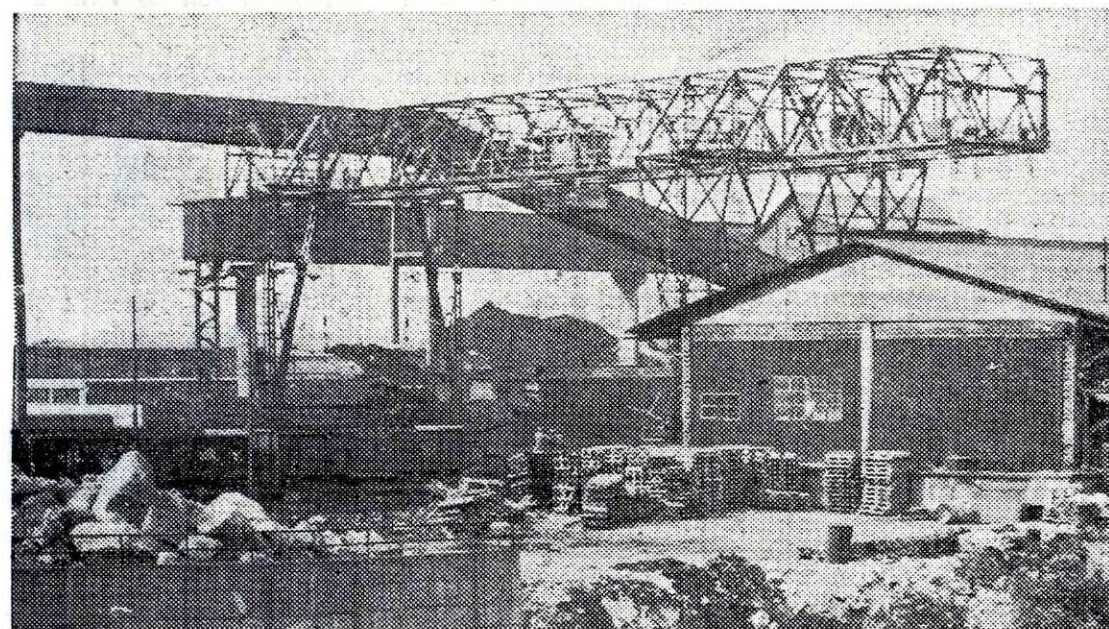
Naj še povemo, da bodo še letos nadaljevali z urejanjem Tomšičeve ulice na Jesenicah.

Bralec, predvsem pa poznavalec razmer tako glede možnih sredstev in pa stalnih podražitev materiala in dela bo lahko potrdil, da smo v občini zares dosti naredili. Marsikdo bo kljub temu imel še pripombe o tem, kaj bi bilo še treba narediti in zakaj morda nekaj že niso začeli urejati. Prvo je to, da vsako leto v občini glede na finančne možnosti sprejemamo program komunalnih del, ter da imamo že sedaj dosti načrtov za dela v naslednjih letih. Druga ovira pa je pogosto v tem, da za neko rekonstrukcijo še niso pripravljeni načrti, pa je zato za zasilno rešitev škoda denarja.

Večja previdnost pri nakladanju in razkladanju, manj je poškodovanih vagonov in cestnih vozil. V analizi o poškodovanih vozilih je ugotovljeno, da je intenzivno in načrtno šolanje žerjavovodij dalo zelo ugodne rezultate.

Pregled stroškov za poškodovane železniške vozove nam pokaže, da so se leta 1970 zmanjšali nasproti letu 1969 za 169 %, ali od 600.000 din v letu 1969 na 225.000 lani. Ta težnja se je nadaljevala tudi letos in je v prvem polletju ta strošek znašal 88 tisoč dni. K zmanjšanju stroškov so vsekakor največ pripomogli žerjavovodje, razkladalci voz in pa tisti, ki vagona prevažajo. V veliki meri pa so na to vplivale tudi druge naprave za razkladanje, delna preureditev tirov in sprememba v porabi surovin (mazut — premog it.).

Od začetka do 21. oktobra je bil v generalnem popravilu portalni žerjav na rudnem dvoru. Opravljen je bil v predvidenem času. V bodoče bi kazalo to delo opraviti v času ko ni predviden dovoz indijske rude. Da je bila proizvodnja plavžev nemotena, je namreč morala DE transport na rudni dvor postaviti motorno dvigalo in to ravno v času, ko so ga potrebovali za razkladanje indijske rude. Ta namreč prispeva samo dva meseca v letu, običajno maja in oktobra.

Kontrola jekla

Doslej največji gozdni požar

Poveljnik poklicne gasilske in reševalne čete v Železarni Franc Bahun, nam je posredoval kratko informacijo o gozdnih požarih v minulih dneh. Povedal je, da so bili v soboto 23. oktobra kar štirje požari, približno ob istem času na območju naše občine. Največji gozdni požar je bil na Poljanah, ki je v končni fazi zajel območje okrog 10 ha gozdne površine.

Obstojala je že resna nevarnost, da se ogenj razširi na Poljane ali na Blejsko Dobravo. Teren je bil skalnat in zato z orodjem za gašenje gozdnih požarov, gasilci niso mogli biti dovolj učinkoviti. Iz bazena na Poljanah so črpali vodo, vendar jo je bilo premalo. Na pomoč so poklicali še gasilce iz sosednjih društev: Jesenice — mesto,

Blejska Dobrava, Hrušica, Koroška Bela, Zabreznica in Planina, poleg Poklicne gasilske reševalne čete Železarni. Z združenimi močmi so napeljali vodo iz Save. Višinska razlika je znašala 304 metre. Gasili so s tremi ročniki, s približno osmimi atmosferami. Tako je bila na požarišču izbrizgana ogromna količina vode. Sedem motornih brizgaln je nenehno obratovalo tri dni. Pri gašenju požara na Poljanah so razvili 3.500 m gasilskih cevi. Tako obsežne akcije naših gasilcev, doslej še ne pomnijo. Ogenj je bil dokončno pogašen v torek popoldne.

Ob veliki akciji naših gasilcev lahko ugotovimo, da so gasilci odlično strokovno usposobljeni. Odlično je bilo tudi sodelovanje med poklic-

nimi gasilci in gasilci iz omejenih gasilskih društev. Brez tako vzornega sodelovanja si ne bi mogli predstavljati in tudi ne izvajati tako velike akcije. Isto velja tudi za sodelovanje z občinsko gasilsko zvezo in skupščino občine Jesenice — oddelek za notranje zadeve. Ob velikem gozdnem požaru na Poljanah se je pokazalo tudi to, da nove motorne brizgalne, ki jih imajo gasilska društva v Planini, Žirovnici, na Koroški Beli in Jesenici — mesto odlično delujejo in da so bila sredstva, ki smo jih porabili za nakup teh brizgaln zelo dobro naložena. Prav bi bilo, da bi s takimi motornimi brizgalnami bila opremljena tudi ostala gasilska društva. Žal pa v gasilskih društvih nimajo dovolj gasilskih cevi in jih bo treba nujno nabaviti.

Vsi požari, v naši občini jih je bilo letos že precej, nastajajo v glavnem zaradi nepredvidnosti in malomarnosti. Tovariš poveljnik je še dodal, da je pri gašenju požara na Poljanah sodelovalo štirideset ljudi. Razen tega sta bila na samih Jesenicah še dva požara, ki so ju prav tako omejili in pogasili, ne glede na vse to, pa je bilo v gasilskem domu v Senožetih delo organizirano tako, da je bila požarna varnost zagotovljena in gasilci pripravljeni, da po potrebi posredujejo bodisi v Železarni ali izven nje. Vsi, ki so karkoli pripomogli, zlasti pa gasilci iz naše poklicne in reševalne čete ter iz ostalih gasilskih društev zaslužijo za požrtvovalno in naporno delo vse priznanje in pohvalo. Prepričani smo, da bodo naši gasilci tudi v prihodnje ob tako odličnem sodelovanju, prizadevnosti in požrtvovalnosti kos tudi izredno velikim akcijam podobnim kot je bil gozdni požar na Poljanah.

S. Š.

Spomeniki in spominska obeležja NOB

Dvajset grobišč, 11 spomenikov in 118 spominskih obeležij je na področju jeseniške občine od Rateč do Žirovnice, kar ima na skrbi komisija za spomeniško varstvo pri občinskem odboru ZZB NOV na Jesenicah. Le-ta si je letos zadala nalogo, da ugotovi v kakšnem stanju so vsi ti spomeniki in obeležja, ker ugotavljajo, da bi bilo treba nekatere obnoviti in popraviti ter dopolniti netočne in pomanjkljive podatke na ploščah.

Tovariš Karol Pureber, ki je bil od komisije zadolžen, si je vse ogledal in zabeležil vse kar bi bilo potrebno popraviti in dopolniti. Nekatere plošče je bilo treba sneti in pripeljati na Jesenice v ob-

novitev, pri nekaterih spominskih obeležjih pa je tov. Pureber, sam uredil najnujnejše. Pri precejšnjem številu spominskih plošč padlim prvorcem na rojstnih hišah ali njihovih stanovanjih pa bo treba spominske plošče očistiti, ker so napisi komaj čitljivi. Tudi za taka spominska obeležja, kot je v bližini Blejske Dobreve, katero so postavili starši padlega borca, je treba skrbeti. Tov. Pureber je ugotovil, da tega spominskega obeležja komisija nima v evidenci. Tu je padel v februarju 1945. leta star komaj 18 let Leopold Kovačič z Javornika in je bil tu pokopan, dokler ga niso prekopal, spominsko obeležje pa je dokaj zanemarjeno.

S. Š.

Konferenca SZDL pred konstituantno sejo

Na redni seji predsedstva občinske konference SZDL, ki jo je Berti Brun sklical v preteklem tednu, so predvsem govorili o pripravah na konstituantno sejo novoizvoljene konference. Nova konferenca bo štela 45 članov izvoljenih na krajevnih konferencah SZDL v delovnih kolektivih oziroma službah, organizacijah in društvih. Namesto sedanjega predsedstva, bodo na konferenci izvolili 11-članski izvršni odbor, ki bo zaradi večje delitve dela poleg

predsednika imel še dva podpredsednika in tričlanski nadzorni odbor. Na seji so evidentirali možne kandidate za nov izvršni odbor oziroma možne kandidate za predsednika in oba podpredsednika s katerimi bodo imeli poseben razgovor.

Precej časa so posvetili vsebinskim pripravam za konstituantno sejo konference. Obravnavali so nekaj predlogov za oblikovanje uvodnega referata, ki mora

pomeniti neke vrste prelomnico v delovanju organizacije SZDL v občini. Imenovali so šestčlansko komisijo, ki bo pripravila osnovne teze za referat in sodelovala pri oblikovanju referata. Da bi bila seja vsebinsko kar najbolj pripravljena in urejena kadrovska vprašanja, so se dogovorili za sklic konstituantne seje občinske konference SZDL v petek 12. novembra v sejni dvorani občinske skupščine.

Čopovemu Jaku — viharniku za šestdesetletnico

Planinstvo je sredstvo, da nam v mladosti krepí značaj, da nam v zrelih letih ohranja silo in zadržuje bežečo mladost in nam za starost preskrbi zaklad vrednih spominov... (Guido Rey)

Letos 26. oktobra je praznoval Čopov Jaka svoj šestdeseti rojstni dan. Lepa doba! Toda kleni, mladostni mož, katerega so kalile gore vse življenje, bi prav lahko zatajil mnogo let. Rodil se je leta 1911 na Jesenicah v železničarski družini. Verjetno je ljubezen do gora podedoval po očetu, stricu Jožu in ostalih sorodnikih, ki so bili vsi navdušeni planinci. Kot petnajstletni fant je bil prvič na Triglavu, ki ga je doslej obiskal več kot stokrat v vseh letnih časih. Je že tako, kogar so gore enkrat privlele v svoj objem, tega ne izpusti več, vedno znova te kličejo, vedno nove lepote ti odkrivajo (Boštele). In večni, nemirni popotnik Jaka je in bo ostal zvest svojim goram vse življenje.

Večni popotnik! Potoval je kot turist po Ameriki, Afriki, Aziji, bil je v vseh deželah Evrope. Kot gornik pa je spoznal in obiskal vso dolgo verigo Alp od Francije, Švice, Italije do Avstrije. V tujih krajinah in gorstvih pa je še globlje občutil ljubezen do domače zemlje, do lepote našega gorskega sveta v katerem je preživel najlepše dni svojega življenja. Dvomim, da sploh kdo pozna tako dobro obraze naših slovenskih gora kot Jaka, ki jih obiskuje odete v sneg in led, v pomladanskem cvetju, v zornem poletju, v pestrem razkošju jesenskih barv. Zna prisluhniti šumenju macesnov in smrek, kipenju vrhov, bucanju slapov... Saj hodi mnogo ljudi po gorah, nekateri za šport, drugi iščejo rekorde, mnogo jih hodi gluhih in slepih mimo tolikih lepote večno lepe prirode. Le prav malo jih je, ki vidijo in doživljajo ta naš gorski svet v vsej svoji prelesti. Na čelu teh redkih je Jaka, ki zna v svojo foto kamero uloviti enkratno igro senc in svetlobe, oblakov, megla, zrcalnih odsevov potočkov in jezerc in zdaj v soncu nasmejane gore, pa spet drugič vse mrke, razbičane od neviht. Fotograf — esteta, ki lirčno doživlja naravo. Da naš prelepi gorski svet poznamo širom domovine in daleč po svetu, ima v literarnem smislu veliko zalug dr. Julij Kugy, v fotografskem pa prav gotovo Čopov Jaka. Njegove posnetke najdemo vsepovsod v domačih in tujih revijah in knjigah. Kot okras pa čudovite povečave v stanovanjih, pisarnah, planinskih postojankah in drugod. Poznan in priznan je s svojimi umetniškimi in planinskimi fotografijami na domačih in mednarodnih razstavah.

Kdo ne pozna njegovega prvenca knjige Svet med vr-

hovi, ki je izšla leta 1962. V njej je fotografsko — umetniško obdelal svet Karavank, Bohinja, Baške grape, Tolminskih gora, Trente, Kaninsko pogorje, Mangart, Planico, Vršič, Krnico, Martuljk, Krmo, Vrata in Triglavsko gorovje. Knjiga je bila hitro razprodana. Uspeh je Jaka opogumil, da je izbral iz svojega bogatega slikovnega materiala najboljše posnetke iz Julijskih Alp za novo knjigo **Raj pod Triglavom**, ki je izšla leta 1969. Že leto kasneje (l. 1970) pa je izšla njegova tretja knjiga **Viharniki**, katero je posvetil svojemu stricu, znanemu alpinistu Jožu. V knjigi doživeto zasleduje obstoj gorskih dreves — viharikov od rojstva do smrti.

Jaka sam pravi, da je skušal s temi knjigami odpreti marsikomu oči in mu pokazati naš čudežno lepi gorski svet in ga navdušiti zanj. Priznati moramo, da mu je to popolnoma uspelo. Za svoje gorniško udejstvovanje in uspešno obogatitev naše planinske literature je dobil častni znak Planinske zveze Slovenije in Jugoslavije, Gregorčičevo in Cufarjevo plaketo, ter številna druga priznanja in diplome.

S sestro Piko sta si ustvarila v Rodinah zelo prijeten domek, odkoder so vsi pogledi, vse njegove misli usmerjene na očaka Triglava in njegovo soseščino, na katerega ima edinstven pogled. In sedaj ko odhaja v zaslužni delovni pokoj bo imel še mnogo več časa za svoja planinska popotovanja. Dosti hitreje bo lahko zbral dovolj najlepših fotografskih biserov za novo četrto planinsko knjigo.

Jaku, ki je zrasel med vihariki in je del njihovega bistva, ki so mu gube na obrazu začrtali gorski viharji, želimo ob njegovem visokem življenjskem jubileju še mnogo, mnogo uspešnih in zdravih let vsi njegovi prijatelji in znanci z gora.

Janez Krušič

FI

F
C

A

vojn

izkr

izkr

Nek

izbe

posl

izbe

blizu

odgo

so i

strel

bunl

eksp

Tod:

nem

v Al

sobi

razn

dekl

niko

seks

teme

Kon

prip

osre

dolg

Ti

ni n

tega

verje

S

glast

zaka

so si

recej

Pa s

na r

tako

na č

oseb

Zato

videl

tora,

Res

dovi

Harl

de

Po

Jeser

12. š

kot j

danj

leg I

lenu,

žrtvc

za

otrol

redn

skem

posel

delki

z usj

cev,

že za

učev

jih.

bil s

sevec

lagoj

K te

glo

dnev

cev,

najbo

otrol

pa b

celo

Legija prekleth

Režija: Umberto Lenzi

Glavne vloge: Jack Palance, Curd Jürgens idr.

Ameriški barvni film Legija prekleth sodi po tematiki med vojne lile. Prikazuje delo pešice komandosov, ki so se izkricali blizu Normandije in pripravljali »teren« za veliko izkrcaje v Normandiji. Poglejmo si kratko vsebino filma: Nek neustrašen oficir si za veliki podvig pri Normandiji izbere osem mož, ki so bili večkrat kaznovani zaradi neposlušnosti višjih oficirjev. Neustrašni oficir si jih torej izbere in podajo se na nevarno pot. Podmornica jih pripelje blizu obale, kjer se izkrcajo na breg. Dva moža čaka posebno odgovorna naloga: Potopiti se morata in vsem minam, ki so položene pod vodo, obesiti plastik, da bi jih lahko razstrelili. Medtem pa šesterica ubije dva stražarja, vdre v bunker in pobije vse nemške vojake. Kmalu se zaslišijo eksplozije min in prvi del njihove naloge je tako končan. Toda glavni junak, oficir, na vsak način skuša uničiti nekega nemškega poveljnika, ki si ga je »dobro zapomnil« v bojih v Afriki. Tako odidejo v notranjost Francije. Tam v neki sobi zalotijo še dekletko z nekim moškim, ki jim opiše vse razmere v mestecu, kamor so prišli. Odpravijo se naprej, dekletu pa še prej dajo lažne podatke o izkrcavanju zaveznikov, da bi Nemce zmedla. To ji uspe in ko se vrne, še seksualno zadovolji mladega vojaka (kako lepo usklajene teme, ali ne?). No, nalogo je pa le treba opraviti do konca. Komandosi uspešno uničijo še velikanski top, ki so ga Nemci pripravili za posebno »dobrodošlico« zaveznikom. Potem osrednji junak še ubije nemškega poveljnika, ki ga je tako dolgo iskal in vse se srečno konča.

To je le okvirna vsebina, osnovna fabula filma. Seveda ni manjkalo pirotehniških prizorov in celo seksa. Da, tudi tega so morali vključiti v ta film. Deloval je zelo smešno, verjemite mi.

Sicer pa film odlikuje dobra igra naslovnih igralcev, dobra glasba, pa celo nekaj napetosti je v njem čutiti. Ne vem zakaj, a zdaj v Ameriki ustvarjajo toliko vojnih filmov, ki so si tako zelo podobni in so na moč šablonski. Delani so po receptu: Mnogo streljanja, malo manj krvi in malce seksa. Pa so to sploh vojni filmi? Saj je res, da se nekateri opirajo na resnične zgodovinske teme, a kaj, ko je realizacija potem tako osladna. V teh filmih režiserji vse preveč pozabljajo na človeka, ki je le osnova dogajanja, ne pa človek kot oseba, polna stisk, notranjih bojov in strahu ali junaštva. Zato tudi tega filma ne morem prav pohvaliti. Da pa boste videli, kaj je res vojni film, si oglejte ameriški film Tora, tora, toral!, ki bo te dni na sporedu v naših kinematografih. Res je film pravi spektakel, je pa narejen po resničnih zgodovinskih dejstvih o znanem japonskem napadu na Pearl Harbour.

Igor Škrli

Posebna osnovna šola dela v izredno težkih delovnih pogojih

Posebna osnovna šola na Jesenicah je letos začela že 12. šolsko leto. V vse preje kot primernih prostorih nedanega otroškega vrtca poleg Delavskega doma pri Jelenju, se odvija tiho, toda požrtvovalno delo pedagogov, ki za življenje usposabljaajo otroke, ki ne zmorejo za uredne osnovne šole. V lanskem šolskem letu je bilo na posebni osnovni šoli v 12 oddelkih 145 otrok, šolo pa je z uspehom zapustilo 30 učencev, od katerih se jih je 27 že zaposlilo ali pa so na priučevanju v različnih podjetjih. Lanski šolski uspeh je bil 93 % pozitivnih učencev, seveda ob zanje posebej prilagojenem učnem programu. K temu uspehu je pripomoglo tudi lani uvedeno celodnevno vzgojno varstvo učencev, ki ga je bilo deležnih 16 najbolj socialno ogroženih otrok. Celodnevnega varstva pa bi bilo potrebno dva ali celo trikrat več otrok, toda

žal, tega ne dopuščajo prostorske možnosti. Lani je bilo uvedeno vzgojno varstvo tudi za učence vozače in sicer kar v razredih za čas, ko čakajo na pervozno sredstvo. Letos je na posebni šoli na Jesenicah v 11 oddelkih 125 učencev. Vzgojnega varstva in podaljšanja bivanja je deležnih letos 19 učencev, stroške za to pa si delijo starši in skupnost otroškega varstva. Se zmerom predstavlja enega največjih problemov posebne šole sodelovanje s starši. Ti imajo namreč nekak odpor do šole, ki ima vzrok tudi v tem, da šola deluje v skrajno nepovoljnih in zasilnih prostorih. Ob večjem sodelovanju staršev, ki se premalo zavedajo, da je njihova pomoč pri vzgoji otrok še kako potrebna, bi bili vzgojni in učni uspehi šole prav gotovo lahko še boljši. Ta problem je še toliko težji, ker za duševno prizadete otroke ni organizirane predšolske vzgoje.

S koncertom Akademskoga komornega zbora kranjskih študentov, ki ga vodi Matevž Fabijan, se je na Jesenicah pričela letošnja koncertna sezona. Kar dvakrat so v petek, 22. oktobra, ljubitelji vokalne glasbe napolnili gledališko dvorano na Jesenicah in sicer ob 18. uri učenci višjih razredov osnovnih šol naše občine, ob 19.30 pa dijaki in učenci šol druge stopnje in ostalo občinstvo. Čez 800 poslušalcev je z velikim zadovoljstvom zapuščalo dvorano, kajti izvedeni program štiri-desetčlanskega zbora je zadovoljil vse ljubitelje vokalne glasbe.

Koncertni spored je vseboval dela Jakobusa Gallusa, Jakoba Arcadelta, Johannesa Brahmsa, Eugena Suchona, Marija Kogojca, Radovana Gobca, Marjana Gabrijelčiča, Emila Adamiča, Luke Kramolca, Franca Cigana, Vinka Žganca, Vasilija Mirka, Silvestra Mihelčiča in Vladimirja Berdoviča. Ansambel je po svoji sestavi zelo mlad, vendar pa nam bogat in raznovrsten koncertni program potrjuje, da so pevke in pevci svoje poslanstvo vzeli zelo resno in da bodo vredni nadaljevalci bogate tradicije kranjskega zborovskega petja in s tem glasbene kulture nasploh.

V prvem delu koncerta je program vseboval od renesanse, glasbene romantike, impresionistično-ekspresionistične mojstrovine slovenske zborovske ustvarjalnosti, do sodobnih tokov v slovenski zborovski ustvarjalnosti. Drugi del programa pa je vseboval predvsem priredbe slo-

venskih narodnih pesmi, ki so ga zaključili s staro duhovniško poskočnico Dindjo.

Izredna ubranost zbora, kultiviranost glasov, melodičnost in izvajalska sigurnost je navdušila poslušalce, ki so predvsem na drugem koncertu z izredno pozornostjo sledili programu. Na prvem koncertu, namenjenem višjim razredom osnovnih šol je bilo sicer malo nemira, kar pa je za prvi koncert razumljivo, posebno če upoštevamo, da so ti koncerti predvsem namenjeni estetsko-glasbeni vzgoji in da vsako leto zaje mejo novo generacijo. Z vztrajnostjo in s pomočjo šol pa bo od koncerta do koncerta bolje. Razen tega pa bi kazalo v bodoče izdati samo toliko vstopnic, kolikor je sedežev, ker so bila na petkovem koncertu povsem zasedena tudi stojišča, kar je tudi po svoje prispevalo k nemiru, ki pa izvajalcev ni motil, ni pa prijeten za poslušalce. Vsekakor lahko ugotovimo, da je prvi koncert v letošnji glasbeni sezoni v okviru gibanja glasbena mladina povsem uspel tako s strani izvajalcev, kakor s strani poslušalcev.

Devetnajstega novembra je na Jesenicah na sporedu koncert pianistke Dubravke Tomšič, v avli osnovne šole v Mojstrani in Kranjski gori pa bo 11. novembra koncert tria Lorenz in mezzosopranistke Eve Novšak. Prihodnji

teden sta na sporedu tudi prva dva koncerta pihalnega orkestra Jeseniških železarjev v kulturnem domu na Javorniku za osn. šolo Kor. Bela in v kulturnem domu v Zabreznici za osnovno šolo Zirovnica. V novembru pa bo pihalni orkester ponovil koncerta tudi za osnovni šoli T. ne Cufar in Prežihov Voranc, v decembru pa še za osnovni šoli Mojstrana in Kranjska gora. Na Jesenicah je v decembru na sporedu še koncert Ladka Korošca pod naslovom Večer z Ladkom Korošcem. Tako se bo vključno s petkovim koncertom do konca leta zvrstilo štirinajst koncertov, ki jih v okviru glasbene mladine organizira občinska Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Jesenice. S tako načrtno in raznovrstno koncertno politiko v naši občini, ki se nadaljuje že z lanskega leta, občinska Zveza zelo zavzeto posega na področja estetsko-glasbene vzgoje, ki bo z dosedaj pokazano pripravljenostjo in pomočjo skoraj večine šol v občini prav gotovo imela pomemben vzgojni učinek. V teh prizadevanjih sodelujejo z občinsko zvezo vse šole v občini razen Železarskega izobraževalnega centra, ki doslej ni pokazal potrebnega interesa za sodelovanje, čeprav vzgaja bodoči delavski razred, ki naj bi bil tudi deležen kakovostnih kulturnih dosežkov.

Deveto šolsko leto na medicinski šoli

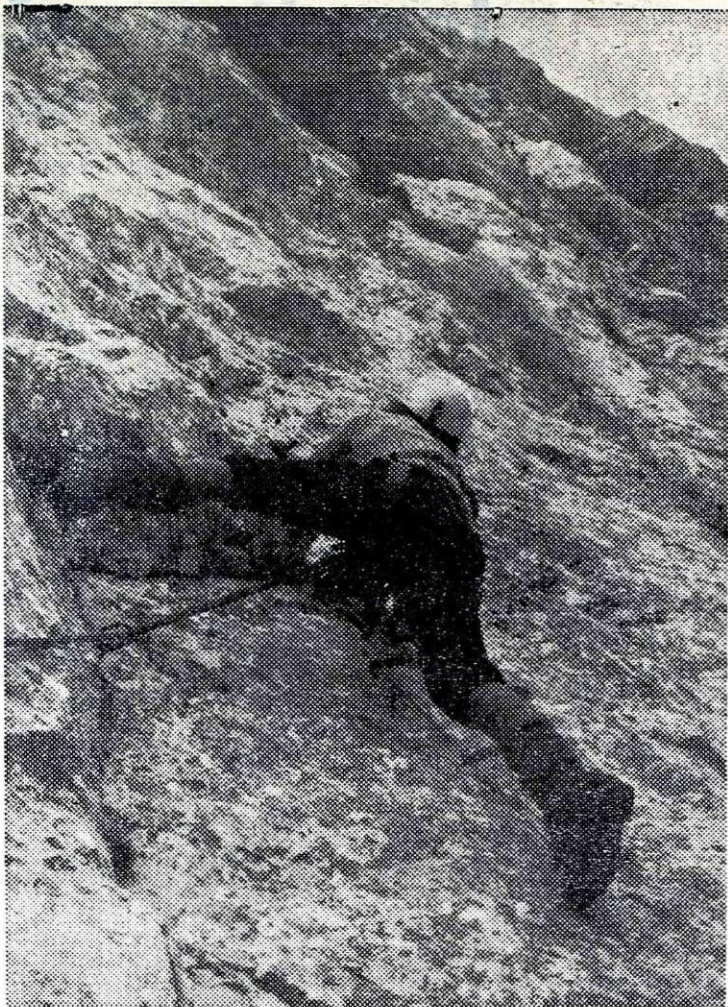
Prihodnjo jesen bo 10-letni- co obstoja praznovala šola za zdravstvene delavce na Jesenicah. V minulih letih obstoja je šola dala že vrsto diplomantov, to je srednje kvalificiranih zdravstvenih delavcev, ki so samo delno pokrili velike potrebe po srednjem zdravstvenem kadru v Sloveniji. Šola je še posebej zanimiva za dekleta, ki po končani osnovni šoli nimajo velike izbire za nadaljnjo šolanje. Obenem pa srednja medicinska šola omogoča tudi študij na medicinski fakulteti in visoki šoli za sociologijo. Šola je v minulem šolskem letu dala ponovno 34 diplomantk, od katerih so vse dobile takojšnjo zaposlitev v bolnišnicah na Jesenicah in v drugih krajih, tri diplomantke pa so se odločile za študij na višji in visoki šoli. V minulem šolskem letu je na šoli izdelalo 93 % dijakinj. V zadnjem četrtem letniku pa so kljub zahtevnemu in napornemu učnemu programu po uspešno opravljenih popravnih izpitih diplomirale vse dijakinje, tako, da je bil učenjski uspeh v zadnjem letniku

100 %. Zelo omejeni prostori, v katerih deluje šola, dovoljuje vsako leto vpis samo za en oddelek. Tudi letos so morali med večjim številom kandidat izbrati s sprejemnimi izpiti najboljše. Zanimivo pa je, da so letos za medicinsko šolo opozarjali večje zanimanje tudi fantje, saj so bili kar trije sprejeti v prvi letnik. O ugledu šole govori tudi podatek, da je precejšnje število dijakov iz drugih tudi oddaljenih občin, pri čemer poseben problem predstavlja zagotovitev stanovanj za te dijakke. Letos šola za zdravstvene delavce deluje poleg gimnazije in srednje ekon. šole v šolskem centru, v okviru katerega si šola obeta v naslednjih dveh letih s predvideno nadzidavo gimnazije pridobitev tudi primernejših in sodobnejših šolskih prostorov. Z njimi pa bo možno tudi povečati zmogljivost šole, saj bo samo dograditev kliničnega centra v Ljubljani zahtevala toliko srednjega zdravstvenega kadra, da ga vse srednje medicinske šole v Sloveniji ne morejo zagotoviti v nekaj letih.

Letošnja plezalna sezona je bila po številu težkih vzponov nedvomno boljša kot lanska. Kljub temu pa je bilo letos narejenih silno malo vzponov, če upoštevamo številčno stanje našega alpinističnega odseka. Od 35 članov in pripravnikov, kolikor jih naš AO ima, jih je le 21 plezalo, pa še od teh imata le dva več kot 10 vzponov. To sta pokojna Janja Krivic, ki jih ima 12 in Milan Fülle, ki ima 19 plezalnih vzponov. Največ članov pa je takih, ki nimajo niti pet plezarij.

Osemnajst plezalnih smeri VI. težavnostne stopnje — *extremement difficile* — pa je predvsem zato, ker se je kar pet članov vrnilo iz JLA. Ti pa so tudi nosili glavno breme aktivnosti v stenah, med tem ko so imeli nekateri starejši člani cel kup drugih zadolžitev. Skrajno težke smeri je letos plezalo kar sedem članov, kar je že kar lepo število. Štiri smeri VI. stopnje ima Milan Fülle, po tri smeri imata Roman Česnik in Marian Zorč, po dve smeri imata Franc Stojan, Jože Rožič in Mitja Košir, eno ekstremno smer pa imata tudi Vlado Hede in Janja Krivic.

Žal pa popolnoma točnih podatkov o aktivnosti nima-

O letošnji plezalni sezoni

mo, to pa samo zaradi malomarnosti članov in pripravnikov AO. Na odseku imamo namreč knjigo aktivnosti, v katero naj bi vsak član ali pripravnik vpisal smeri, ki jih je preplezal. Da pa tako ne delamo, se vidi v knjigi sami, saj so nekatere strani še čisto prazne. Vseeno pa iz knjige lahko razberemo, da smo letos preplezali 101 smer. Od tega so štiri smeri II. težavnostne stopnje (srednje težko), 19 smeri je III. težavnostne stopnje (težko), 41 smeri IV. težavnostne stopnje (zelo težko), 17 smeri V. težavnostne stopnje (izredno težko) in 18 smeri VI. stopnje (skrajno težko).

Vsekakor ima Mitja Košir letos najtežje vzpone. Uspelo mu je v štirih dneh preplezati Krušicevo smer v 900 m visoki severni steni Špika. Za prvenstveni vzpon v tej smeri je Janez Krušič s tovariši rabil tri dni. Še veliko večji uspeh pa je vzpon Mitja Koširja in Marjana Manfreda v severni steni Petit Dru v Franciji. Plezala sta smer, ki jo je leta 1935. preplezal slovit francoski alpinist Pierre Alain. Ta smer sodi med najtežje v Evropi in uvršča oba mlada plezalca med elito evropskega alpinizma. Mitja in Marjan sta bila tako prva Jugoslovana v tej smeri.

V naših Alpah pa smo plezali prepadne stene nad Krmo, Vrati, Tamarjem, Krnico, plezali smo v Martuljkovi skupini in v okolici Vršiča.

Nedvomno je ena najtežjih smeri, ki smo jih letos preplezali, ASCHENBRENNER-

JEVA smer v severni steni Travnika. Leta 1934 je slovit avstrijski alpinist Paul Aschenbrenner s prijateljem uspel v dveh dneh preplezati 850m visok zid Travnikove stene. Šele po drugi svetovni vojni je Rado Kočvar uspel kot prvi ponoviti to skrajno težko smer, ki je še danes ohranila vso težavnost, čeprav ima že čez 70 vzponov.

Plezali smo tudi Peternelevo smer v severni triglavski steni. 3. in 4. avgusta 1961 sta kot prva preplezala to smer jeseniška alpinista Marko Butina in Niko Tancar. Plezali pa smo tudi Čopov steber, ki ga je prvi preplezal Joža Čop v navezi s Pavlo Jesihovo. Plezal je od 26. do 30. junija 1945, smer sama pa je še danes velika preizkušnja za vse mlade plezalce, ki šele vstopajo v svet VI. težavnostne stopnje.

Letos je bil tudi izlet našega AO v Francijo in Švico. Tako je kar 15 članov in pripravnikov stalo na strehi Evrope, na 4810 m visokem Mont Blancu. Po uspešnem vzponu na Mont Blanc, so se peljali še v švico, kjer jih je deset stopilo na goro gora, na Matterhorn.

Na odseku pa je tudi nekaj deklet, ki pa ne plezajo veliko, pač pa so zelo dobre smučarke in so s tekmovanjem na belih nolinah prinesle že več pokalov in priznani. Najboljša smučarka je Stanka Beden, sicer pa je bila najaktivnejša članica AO Jesenice Janja Krivic, ki se je skupaj z Bredo Rinalno, 2. oktobra smrtno ponesrečila v Martuljkovi skupini. Janja je letos preplezala 12 smeri, tur

in izletov pa je imela več kot katerikoli član AO, saj jih je imela čez 60. Njen letos najtežji vzpon je bil Čopov steber v steni Triglava. Breda pa je letos preplezala Nemško smer v Triglavu in Brojanov raz v Stenarju, bila pa je tudi, skupaj z Janjo, na Mt. Blancu in na Matterhornu. Ta nesreča je povzročila veliko vrzel v ženskem alpinizmu na Jesenicah in v Sloveniji nasploh.

Letos smo imeli tudi delovno akcijo na Vršiču, žal pa je bila udeležba zelo slaba. Prišlo je le enajst fantov, od deklet pa je zgrabila za lopato samo Janja Krivic. Prav tako pa smo letos prebarvali tudi vse bivake, ki pa so vsi po vrsti potrebni temeljitega popravila. Prav bi bilo, da bi v bodoče za bivake zadolžili naveze, ne pa enega samega človeka, saj bosta dva lahko bolje in hitreje popravila bivač kot eden.

Tudi knjiga vzponov bo v bodoče drugače vodena. Doslej smo vanjo vpisovali vse izlete, ture, vzpone, pristope in akcije, po novem pa bomo vpisovali le plezalne vzpone, zimsko pristope na vrhove nad 2000 m in ture nad 3000 metrov. Unamo pa lahko, da bo prihodnja sezona uspešnejša kot letošnja, saj so proti koncu letne sezone tudi nekateri pripravniki začeli resneje hoditi v gore.

Zdaj pa bomo nabrusili cepine in dereze ter iz ropotarnice potegnili zimsko opremo, kajti pred vrati je zimska sezona, ki jo moramo pričakati pripravljeni na vse.

Milan Fülle

BIFE V NAJEM

Svet krajevne skupnosti Podmežaklja je na svoji 4. redni seji dne 4. oktobra 1971 med drugim opravil analizo dela in nalog KS v letu 1972. Ugotovil je, da bo zaradi povečanja gospodarsko-komunalne, socialne in otroško varstvene dejavnosti, posebno pa novih nalog po liniji civilne zaščite, primoran opustiti svojo gostinsko dejavnost.

V zvezi z navedenim je bil sprejet sklep, da se bife v parku Podmežakljo odda v najem kakemu gostinskemu podjetju ali privatniku pod zelo ugodnimi pogoji.

Ponudbe do 15. novembra 1971 pošljite na naslov: Krajevna skupnost Podmežaklja, Mencingerjeva 1, Jesenice.

Krajevna skupnost Podmežaklja

OBVESTILO POTROŠNIKOM

V nedeljo, dne 31. oktobra bodo dopoldan odprte dejavne trgovine:

- P-market, poleg hotela Pošte,
- Samopostrežna trgovina Delikatese — Železniški konzum na Titovi cesti 7,
- Samopostrežna trgovina Zarje na Koroški Beli.

V ponedeljek, 1. novembra, na dan mrtvih bodo vse trgovine zaprte.

Vabimo prebivalce, da nakup za nedeljo in ponedeljek opravijo v soboto.

SAHVOSKO DRUŠTVO JESENICE RAZPISUJE

na podlagi sklepa odbora društva z dne 22. 10.

I. javno licitacijo za prodajo dveh igralnih avtomatov za nogomet. Cena za en igralni avtomat je 1800 din.

II. javno licitacijo za prodajo enega TV sprejemnika z izključno ceno 1700 din.

Javna licitacija za igralna avtomata in TV sprejemnik bo v nedeljo, 31. 10. 1971 ob 9. uri v šahovskem domu (za Jelenom) na Jesenicah.

Na licitaciji imajo pravico sodelovati pravne in fizične osebe.

Odbor šahovskega društva

OBVESTILO

Na dan mrtvih, 1. 11. 1971, bodo vozili avtobusi po naslednjih voznih redih:

I. V ponedeljek, 1. 11. 1971

1. Na pokopališče na Blejski Dobravi — odhodi:

- od bolnice: 6.03; 7.15; 7.45; 8.15; 8.45; 9.15; 9.45; 10.15; 10.45; 11.15; 12.00; 12.45; 13.30; 13.45; 14.00; 14.15; 14.30; 14.45; 15.00; 15.15; 15.30; 15.45; 16.00; 16.30; 17.00; 17.30; 18.00; 19.10; 21.10;
- s Koroške Bele: 8.30; 10.00; 11.00; 13.00; 14.00; 14.30; 15.00; 15.20; 16.00; 17.00;
- s Podmežaklje: 9.15; 14.30;

2. Odhodi s pokopališča v smer:

- Jesenice: 7.15; 7.45; 8.15; 8.45; 9.15; 9.45; 10.15; 10.45; 11.15; 12.00; 12.45; 13.30; 14.00; 14.15; 14.30; 14.45; 15.00; 15.15; 15.30; 16.00; 16.30; 17.00; 17.30; 18.00; 18.45; 19.30; 21.30;
- Koroška Bela: 9.30; 10.30; 11.30; 13.30; 14.30; 15.00; 15.30; 16.30; 17.45;
- Podmežaklja: 10.15; 16.15;

3. Mestni promet na Jesenicah obratuje kakor v nedeljah.

4. Hrušica — Begunje — Draga: 8.25

5. Begunje — Moste — Jesenice:

odhod iz Begunj ob 11.15 in 15.50

odhod iz Jesenic ob 15.00 in 17.00

II. V torek, 2. 11. 1970:

1. Mestni promet na Jesenicah:

kakor normalno ob delavnikih

2. Na pokopališče na Blejski Dobravi:

- z Jesenic: 8.20; 9.30; 14.03; 15.10; 16.30; 18.00; 19.10;
- od pokopališča: 8.40; 10.30; 14.55; 16.00; 16.30; 17.15; 18.15; 19.30;

»LJUBLJANA-TRANSPORT«
PE JESENICE

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

30. oktobra amer. barvni risani film DAMA IN POTEPUH, Walt Disneyeve mojstrovine, ob 15. uri.

30. in 31. oktobra amer. CS barvni film TORA, TORA, TORA, v režiji Richard Fleischer, Toshio Masuda, Kinji Fukasaku, v gl. vlogi Jason Robards, Martin Balsam, E. G. Marshall, ob 17. in 19.30.

31. oktobra amer. barvni film MRTVIM PREHOD PROST, v režiji Sergio Corbucci, v gl. vlogi Norma Bengel, ob 15. uri.

1. novembra ital.-franc. CS barvni film KALI JUG — BOGINJA MASČEVANJA, v režiji Mario Camerini, v gl. vlogi Lex Barker, Senta Berger, ob 17. in 19. uri.

2. in 3. novembra amer. barvni film PRAVI CLOVEK Z ZAHODA, v režiji Rod Gilbert, v gl. vlogi Sean Flynn, ob 17. in 19. uri.

4. novembra amer. barvni film LOVCI NA SKALPE, v režiji Sydney Pollack, v gl. vlogi Burt Lancaster, ob 17. in 19. uri.

5. novembra meh. barvni film POSTELJA, v režiji Emilio Gomez, v gl. vlogi Mavricio Garcmez, ob 17. in 19. uri.

6. novembra amer. barvni film BUTCH CASSIDY IN KID, v režiji George Roy Hill, v gl. vlogi Paul Newman, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

30. in 31. oktobra amer. barvni film PRAVI CLOVEK Z ZAHODA, ob 18. in 20. uri.

31. oktobra amer. barvni risani film DAMA IN POTEPUH, ob 10. uri.

1. in 2. novembra amer. barvni CS film TORA, TORA, TORA, ob 18. in 20.30.

3. novembra amer. barvni film LOVCI NA SKALPE, ob 18. in 20. uri.

4. novembra amer. barvni film MRTVIM PREHOD PROST, ob 18. in 20. uri.

5. novembra amer. barvni CS film ZGODILO SE JE V AMERIKI, ob 18. in 20. uri.

6. novembra ital. barvni film VOJNA ZA PETROLEJ, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

30. oktobra amer. barvni film NEZNOSNA LETA.

31. oktobra amer. barvni film OROPJ BLIŽNJEGA.

3. novembra amer. barvni CS film TORA, TORA, TORA.

5. novembra amer. barvni film MRTVIM PREHOD PROST.

6. novembra amer. barvni CS film ZGODILO SE JE V AMERIKI.

Kino KRANJSKA GORA

30. oktobra amer. barvni film LEGIJA PREKLETIH.

31. oktobra amer. barvni risani film DAMA IN POTEPUH.

31. oktobra amer. barvni CS film ZGODILO SE JE V AMERIKI.

1. novembra amer. barvni film MRTVIM PREHOD PROST.

2. novembra ital.-franc. CS barvni film KALI JUG — BOGINJA MASČEVANJA.

4. novembra amer. barvni film PRAVI CLOVEK Z ZAHODA.

6. novembra amer. barvni CS film TORA, TORA, TORA.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

30. oktobra amer. barvni risani film DAMA IN POTEPUH, ob 17. uri.

30. oktobra amer. barvni film OROPJ BLIŽNJEGA, ob 19. uri.

31. oktobra ital.-franc. CS barvni film KALI JUG — BOGINJA MASČEVANJA, ob 17. uri.

31. oktobra amer. barvni film LEGIJA PREKLETIH, ob 19. uri.

2. novembra amer. barvni film MRTVIM PREHOD PROST, ob 19. uri.

3. novembra amer. barvni CS film ZGODILO SE JE V AMERIKI, ob 19. uri.

6. novembra amer. barvni film PRAVI CLOVEK Z ZAHODA, ob 19. uri.

RAZGRNITEV GEODETSKIH KATASTRSKIH PODATKOV V ZABREZNICI

Geodetska uprava pri skupščini občine Jesenice obvešča vse lastnike, koristnike in uživalce zemljišč, na območju naselij Moste, Breg, Žirovnica, Zabreznica in del Breznice, da se bo javna razgrnitev geodetsko katastrskih podatkov po izmeri stanja v letu 1969—1970 pričela dne 25. 10. 1971 ter bo trajala do 15. 12. 1971. Podatki bodo razgrnjeni v krajevnem uradu na Breznici.

Posamezni lastniki, koristniki in uživalci zemljišč bodo k pregledu podatkov pisмено vabljeni. Kolikor pa bi bil nekdo pomotoma izpuščen, se lahko seznani s podatki med 15. in 31. 12. 1971 v prostorih geodetske uprave na Jesenicah, Titova 37.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj je ugasnilo življenje našemu najdražjemu možu, očku, in atu

LUDVIKU ČEHOVINU

Ob tej, za nas tako boleči izgubi se vsem, ki so ga v življenju cenili in spoštovali, ga v času njegove bolezni obiskovali ali mu kakorkoli lajšali zadnje ure življenja, iskreno zahvaljujemo.

Zahvala gre vsem, ki so prišli od blizu in daleč, da bi z nami sočustvovali, da bi se še zadnjič poslovili od njega, mu poklonili toliko lepega cvetja, ki ga je pokojni tako zelo ljubil in ga v tako velikem številu spremili k večnemu počitku.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči dr. Čehu, ki ga je zdravil in bil vsak čas pripravljen lajšati mu bolečine in mu podaljševati ure življenja.

Nadalje se zahvaljujemo sindikalnemu odboru valjarne 2400 za organizacijo pogreba in poklonjeni venec, vodji odpreme tov. Mirtiču, njegovim ožjim sodelavcem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin, obratovodji inž. Bartlu, ki je tako lepo orisal njegovo življenjsko pot in pevcem za ganljivo petje.

Zahvala naj velja naši dobri, zvesti Mimici, Darinki, gospe Cuznarjevi in vsem dobrim sosedom in prijateljem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani in tudi številnim voznikom, ki so dali svoja vozila na razpolago.

Vsem in vsakomur posebej še enkrat hvala.

V globoki žalosti: žena Kati, hčerka Marinka z možem, snaha Dušica, vnukinja Tanja in Andreja in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru 2400 in sodelavcem se najiskrenejše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času mojega bolovanja zelo dobrodošla.

Robert Šinkovec, valjarna 2400

ZAHVALA

Za lepo izveden sindikalni izlet in ogled tovarne »Bača«, se najlepše zahvaljujemo Srečkotu Torkarju in sindikalnemu odboru transporta.

Torkarjeva dnina

ZAHVALA

Ob tragični izgubi mojega moža Janeza Lainšček se zahvaljujem sodelavcem Kina Radia za izrečena sožalja in denarno pomoč. Zahvaljujem se tudi stanovalcem bloka 1/A in 3/A za denarni prispevek in vso izkazano pozornost.

Žalujoča žena Ana Lainšček

»LEK« LJUBLJANA

tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov Ljubljana, Celovška 135

RAZGLAŠA

za svoj novi hotel v KRANJSKI GORI naslednja delovna mesta za nedoločen čas:

1. DIREKTOR HOTELA
2. KNJIGOVODJA
3. RECEPTOR — BLAGAJNIK
4. EKONOM — SKLADIŠČNIK
5. VZDRŽEVALEC STAVB — KURJAC
6. VRATAR
7. SOBARICA
8. PERICA — LIKARICA
9. VODJA KUHINJE
10. KUHAR
11. POMOŽNI KUHAR
12. VODJA STREZBE
13. NATAKAR
14. POMOŽNI NATAKAR
15. TOCAJ
16. ČISTILEC — POMIVALEC
17. POMOŽNI DELAVEC — TEŽAK

Kandidat mora poleg splošnih pogojev za zaposlitev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod točko 1.:
— da ima višjo ekonomsko-komercialno šolo turistične gostinske kmeri in dve leti prakse, ali srednjo šolo za turizem in gostinstvo in pet let prakse;
— da aktivno obvlada vsaj dva svetovna jezika;
- pod točko 2.:
— da ima srednješolsko izobrazbo ekonomske smeri,
— da ima vsaj štiriletno prakso v finančno-računovodskih poklih;
- pod točko 3.:
— da ima srednješolsko izobrazbo, ali da je kvalificirani delavec gostinske stroke,
— da aktivno obvlada nemški jezik in pasivno še en svetovni jezik,
— da ima prakso na takih delih;
- pod točko 4.:
— da je kvalificirani delavec trgovinske stroke,
— da ima izpit za šoferja B kategorije,
— da ima prakso na podobnih delih;
- pod točko 5.:
— da je kvalificirani delavec električarske ali ključavničarske stroke,
— da ima prakso na takih delih;
- pod točko 6.:
— da ima dokončano osemletko,
— da ima odslužen vojaški rok,
— da pasivno obvlada vsaj en svetovni jezik;
- pod točko 7.:
— da ima dokončano osemletko,
— da pasivno obvlada vsaj en svetovni jezik;
- pod točko 8.:
— da ima dokončano osemletko;
- pod točko 9.:
— da je visokokvalificiran kuhar,
— da ima večletno prakso na takem ali podobnem delu,
— da pasivno obvlada vsaj en svetovni jezik;
- pod točko 10.:
— da je kvalificiran kuhar,
— da ima prakso na takem delu;
- pod točko 11.:
— da ima dokončano osemletko,
— da ima prakso na takem delu;
- pod točko 12.:
— da je visokokvalificiran natakak,
— da ima večletno prakso na takem ali podobnem delu,
— da aktivno obvlada en svetovni jezik in pasivno vsaj še enega;
- pod točko 13.:
— da je kvalificiran natakak,
— da ima prakso na takem delu,
— da aktivno obvlada en svetovni jezik in pasivno vsaj še enega;
- pod točko 14.:
— da ima dokončano osemletko,
— da ima prakso na takem delu,
— da pasivno obvlada vsaj en svetovni jezik;
- pod točko 15.:
— da ima dokončano osemletko,
— da ima prakso na takem delu,
— da pasivno obvlada vsaj en svetovni jezik;
- pod točko 16.:
— da ima dokončanih vsaj 6 razredov osemletke;
- pod točko 17.:
— da ima dokončanih vsaj 6 razredov osemletke,
— da ima odslužen vojaški rok.
- Na vseh delovnih mestih je kot poseben pogoj poskusno delo, ki bo trajalo od 30 do 90 dni.
- Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazali o svoji strokovnosti naj kandidati dostavijo do 5. novembra 1971 kadrovsko-splošnemu sektorju tovarne »LEK«, Celovška 135, 61000 Ljubljana.

Turneja košarkaric v Italiji uspešna

V soboto in nedeljo so gostovala naša dekleta v Italiji, kjer so odigrale dve tekmi. Prvi dan so se srečale v Faenzi s prvoligaško ekipo Sanley, ki v Italiji zavzema osmo mesto. Pred 1000 gledalci so se Jeseničanke odlično borile skozi vso tekmo in šele v podaljškem zmagale. Začetek tekme nam ni obetal nič dobrega. Skoraj preoster kriterij sojenja nam je kmalu prinesel precej osebnih napak pri ključnih igrah. Izredno pa se je razigrala Mira Vudrič, ki je bila neustavljiva pod nasprotnim košem. Skozi vso tekmo pa nobena ekipa ni uspela doseči odločilne razlike, ki je znašala največ 4 točke. Finiš srečanja pa je bil izredno razburljiv. Še 7 sekund pred koncem srečanja so Italijanke vodile za tri točke. Od dveh osebnih metov je Mira Vudrič dosegla le eno točko, z presingom pa nam je uspelo še enkrat odvzeti žogo Italijankam in Mira Vudrič je v zadnji se-

kundi dosegla izenačujoči koš. V podaljškem srečanju pa so bila naša dekleta uspešnejša in zmagala. Rezultat Sanley : Jesenice 73:75 (63:63, 30:29).

Koš so dosegle: M. Vudrič 55, Bertonec 11, Ivnik 3, A. Vudrič 2, Vujatović 2, Benedičič 2.

V nedeljo pa smo se preselili v Forli, kjer smo z isto ekipo odigrali propagandno srečanje. V tej tekmi so naša dekleta zaigrala slabše, iz-

redno pa so se razigrale Italijanke, ki so zadevale koš iz vseh pozicij. Poleg tega pa je uspelo Italijankam precej dobro zaustaviti Miro Vudrič. Naša dekleta niso uspevala v metih, poleg tega pa se jim je poznala utrujenost od prejšnjega dne.

Rezultat: Sanley : Jesenice 61:48 (40:26).

Koš so dosegle: M. Vudrič 13, Volarič 10, Bertonec 8, A. Vudrič 7, Benedičič 6, Vujatović 2, Bregar 2.

Tržič : Jesenice 0 : 6

V nedeljo 24. oktobra je mladinsko moštvo NK Jesenice gostovalo v Tržiču in v lepem sončnem vremenu premagalo istoimensko ekipo s 6:0. Jeseničani so bili v premoči skozi vso tekmo in so popolnoma nadigrali domačine.

Za tako visoko zmago so zaslužni vsi igralci, saj so vse linije funkcionirale dobro.

Svoje nasprotnike so znova nadigrali s točno podajo po tleh in z udarci na gol iz daljine. Kljub temu, da so Jeseničani skoraj vso tekmo igrali z desetimi igralci, kajti že na samem začetku je bil poškodovan Kovačič, rezervnega igralca pa niso imeli, je njihova zmaga prepričljiva.

Za Jesenice so nastopili: Ilić D., Šatara, Trobič, Nuždić, Pamić, Ilić N., Kovačič, Cimirotić, Raković S., Jereb in Mareš.

Gole za Jesenice so dosegli: Raković 2, Jereb 2, Mareš 1 in avtogol.

V nedeljo se bodo mladinci NK Jesenice pomerili doma s sovrstniki iz Trboja.

M. Cimirotić

ODBOJKA

Jeseničanke so v zaostali tekmi jesenskega dela prvenstva premagale ekipo Ljubljane z rezultatom 3:0 (11, 12, 8). Tekma se je odigrala v soboto 23. oktobra v telovadnici osnovne šole Tone Čufar, ker ljubljanki niso dobili telovadnice v Ljubljani. Jeseniška ekipa v postavi: Mahnič, Filipaj, Trančar, Čehajič, Nemeč, Komar in Draksler je brez težav odpravila Ljubljano, ki je nastopila nekoliko oslajljena.

Jeseniška ekipa zaseda na prvenstveni lestvici jesenskega dela tretje mesto z enakim številom točk kot Fužinar, ki je prvi in Celje, ki je drugo, vendar s slabšo set diferenco.

Moška ekipa v postavi: Potočnik, Bergelj, Pristov, Božič, Kavčič, Ressler, Arh in Sternad je v Modriči v nedeljo 24. oktobra izgubila srečanje z rezultatom 3:0 (-11, -6, -3). Ekipa Modriče je nastopila s precej močnejšo

postavo kot v lanskem letu, saj jim je uspelo pridobiti tri dobre igralce iz osiškega železničarja, ki nastopa v I. zvezni ligi. Jeseničani so v prvem setu zaigrali dobro, vendar so po vodstvu 11:5 izgubili set z 15:11. V drugem setu so popolnoma popustili, v tretjem pa zaigrali zopet dobro, vendar jim vedno zmanjka moči za osvojitve seta ali dokončne zmage. Jeseničane je motilo tudi vreme, saj je bilo izredno vroče za jesenski čas.

V nedeljo 31. 10. imajo odbojkarji v gostih OK Salonit iz Kanala. Tekma bo ob 10. uri v telovadnici osnovne šole Tone Čufar. Obveščamo ljubitelje odbojke, da si srečanja ne bodo mogli ogledati, ker telovadnica po mnenju sanitarne inšpekcije ni za javne prireditve. V kolikor pa bi OK Jesenice izrecno želel javno prireditev pa je najemnična telovadnica tako visoka, da klubska blagajna, ki je že pol leta prazna tega ne zmore.

Teško pričakovan oddih

Odbojkarji šolskega športnega društva Kovinar so v zadnjem kolu nastopili v Izoli. Izgubili so srečanje s 3:0 (-5, 14, -2, 0). Zaradi zadržanosti igralcev je moštvo odpotovalo zelo okrnjeno, saj sta manjkala najboljša igralca pomlajene ekipe. Moštvo je pokazalo iste hibe kakor na vseh ostalih tekmah jesenskega dela tekmovanja. Spodobno je dobro zaigrali le v začetku tekme, to je v prvem in kvečjemu še v drugem nižu.

Bolj kot dejstvo, da igralci nimajo kondicije, drži ugotovitev, da so psihično nestabilni in neborbeni. Na gostovanjih jih ohromi navija-

nje gledalcev, doma pa te pomoči sploh ni.

V šestih mesecih, kolikor je na razpolago časa za priprave do pomladnega dela tekmovanja, bo moštvo moralo odigrati veliko tekem za trening. Treba pa bo tudi razmisliti, če se sploh še splača delati v težkih pogojih z mladimi igralci, ki bodo čez leto ali dve okrepili bolj petične odbojkarške kolektive.

Tudi v medobčinski odbojkarški ligi je drugo moštvo odigralo zadnjo tekmo. V cellem so bile to le tri tekme. Z veterani Triglava je v Kranju izgubilo srečanje s 3:0 (-7, -2, -14).

T. S.

Nogomet

Jesenice 2 Litija 6

V nedeljo popoldne so imeli jeseniški nogometaši v gosteh zelo dobro enajsterico iz Litije. Kljub enakovredni igri so Jeseničani izgubili z visokim rezultatom pa čeprav so igrali bolje kot pred 14 dnevi proti ekipi Primorja iz Ajdovščine. Vratar Kunšič je imel v nedeljo slab dan in so Jeseničani nekaj golov prejeli zelo poceni. Gostje so že v prvem polčasu dosegli dva gola in s serijo golov nadaljevali tudi v prvem delu drugega polčasa. Po prejetem četrtem голу je vratarja Kunšiča zamenjal vratar Kovačević. V drugem polčasu je Kralj z 11-metrovko znižal rezultat, končni rezultat tekme 2:6 pa je postavil Hozdič. Po prikazani igri bi moral biti rezultat tekme nižji, sicer pa je bila zmaga gostov zaslužena.

Do konca jesenskega dela tekmovanja v ZCNL so preostala še tri kola. V nedeljo

potujejo Jeseničani v Tolmin, kjer bo srečanje težko, vendar bi z dobro in požrtvovalno igro lahko osvojili tudi točko.

Naslednjo nedeljo bomo gledali na igrišču Podmežaklje nogometaše iz Hrastnika, v zadnjem kolu pa se bodo srečali v gorenjskem derbiju nogometaši Jesenic in Škofje Loke. Tehnični vodja NK Jesenice tov. Šuvak meni, da hud poraz z Litijo še ne pomeni, da se ne bi mogli obdržati v družbi dokaj enakovrednih enajsteric ZCNL. V kolikor pa bi v zadnjih treh kolu osvojili vsaj štiri točke, bi lahko spomladansko nadaljevanje prvenstva pričakali neke v sredini lestvice, kar bi bilo tudi povsem realno. Taka uvrstitev pa bo po mnenju tov. Šuvaka in drugih ljubiteljev nogometa na Jesenicah možna le, če bodo naši nogometaši igrali bolj preudarno.

B. F.

Za Jugoslovanski pokal

V tekmovanju za jugoslovanski pokal so se naše košarkarice v Zagrebu pomerile s petouvrščeno ekipo zvezne lige. Poraz, ki je katastrofalen, ne moremo smatrati za časten, vendar pa je našim dekletom lep dokaz, da se bodo morale še mnogo naučiti, predno bodo zares zrele za tekmovanje na zveznem nivoju. Ekipa Zagrebčank je prikazala pravo moško košarko z ostro presing obrambo skozi vso tekmo,

pod košem pa so bile izredno ostre, morda celo surove. V napadu, pa poleg zadevanja koša iz daljine, pobrale še pretežen del odbitih žog ter izkoristile svojo višino in odličen skok.

Naša dekleta so se v takem okolju le slabo znašle. Ker v slovenski ligi skoraj ni ekipe, ki bi igrala presing obrambo, smo na ta račun zgubili že pri podajah večino žog, poleg tega pa so še slabo zadevale v zrelih situacijah za koš. Edina, ki se je soraz-

merno prilagodila igri, je bila Mira Vudrič.

Vsekakor pa ta poraz našim dekletom ne bi smel vzeti volje do igranja, pač pa naj bi jim odprl nov pogled na sodoben način igranja košarke. Za vse to pa bodo potrebni še veliko bolj ostri treningi in pa morda v prihodnji sezoni nekaj treninga tekem z ekipami zvezne lige.

Koš so dosegle: M. Vudrič 30, Ivnik 2, A. Vudrič 2, Benedičič 2.

Prizor iz letošnjega jesenskega krosa

za
up
z
10

pr
na
re:
na

Pr
sk
vs
le
—
že
—
v
—

V

v
m
to
pr
se
m
ni
ce
bl
gr
za
zr
st

S